

KESTÄVÄN LIIKKUMISEN SUUNNITELMA & PYSÄKÖINTISTRATEGIA

KYS PUIJON
SAIRAALA

JOHDANTO

TYÖN LÄHTÖKOHTA

Kuopion yliopistollisen sairaalan alueen pysäköintipaikoista on tällä hetkellä pulaa. Pysäköintipaikkoja jonottaa jatkuvasti enemmän halukkaita kuin paikkoja on käytettävissä.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin sairaalapalveluiden keskittyessä Puijon sairaala-alueelle pysäköintikysyntä lisääntyy edelleen nykyisestä. Sairaala-alueen täydennysrakentaminen vähentää pysäköintiin osoitettavissa osoitettavia maa-alueita ja rakenteellisiin pysäköintipaikkoihin investointi on kallista.

TYÖN TAVOITE

Työn tavoitteena on laatia strategia ja määritellä toimenpiteet, joilla pienennetään pysäköintipainetta (paikkojen lukumäärän ylittävää kysyntää) kustannustehokkaasti. Pysäköintipainetta voidaan pienentää:

- Lisäämällä pysäköintikapasiteettia: Kasvatetaan paikkojen määrää tai tehostetaan olemassa olevien paikkojen käyttöä.
- Vähentämällä pysäköintipaikkojen kysyntää: Edistetään kestävien liikkumismuotojen houkuttelevuutta liikkumisen ohjauksen keinoin.

Tämän työn ensisijaisena tavoitteena oli vaikuttaa pysäköintikysyntään liikkumisen ohjauksen keinoin sekä tehostaa olemassa olevien paikkojen käyttöä, jolloin paikkojen lisäämiseen tähtäävien investointien tarve pienenee tai poistuu kokonaan.

TYÖN TOTEUTUS

Työn tilasi Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri, jonka yhteyshenkilönä toimi Hannu Lahti. Ohjausryhmän toimintaan osallistuivat lisäksi Kaarina Halonen, Janne Niemeläinen ja Pekka Turunen (10.5.2019 saakka) sekä Kuopion kaupungin edustajina Paula Liukkonen, Matti Vänskä ja Jukka Eskelinen.

Työn laati Ramboll Finland Oy:ssä projektipäällikkö Pilvi Lesch sekä suunnittelijat Riku Jalkanen ja Eero Kauppinen.

Traficom myönsi hankkeelle liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen 2019. Työ toteutettiin vuoden 2019 aikana.

KYSELY

Puijon sairaala-alueen työntekijöille toteutettiin verkkokysely työmatkaliikkumisen kulkutavoista ja potentiaalista sekä pysäköintitarpeesta. Kysely oli avoinna 18.4.-5.5.2019.

Kyselyyn saatiin 501 vastausta. Tämä on 13 % alueen (Puijon sairaalan) nykyisistä työntekijöistä.

SISÄLLYSLUETTELO

01

Johdanto

02

Puijon sairaala-alue:
Liikenne ja liikkuminen nykyisin

03

Auto- ja pyöräpysäköinti Puijon
sairaalalla ja lähialueilla

04

Liikkumisen ohjaus Puijon sairaalalla

05

Visio

06

Kestävän liikkumisen edistäminen

07

Pysäköintijärjestelmän kehittäminen

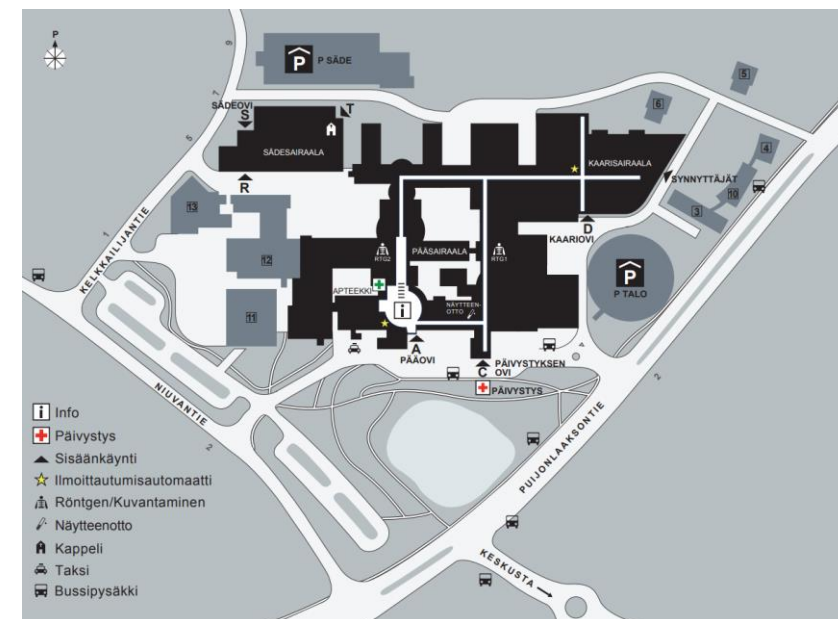
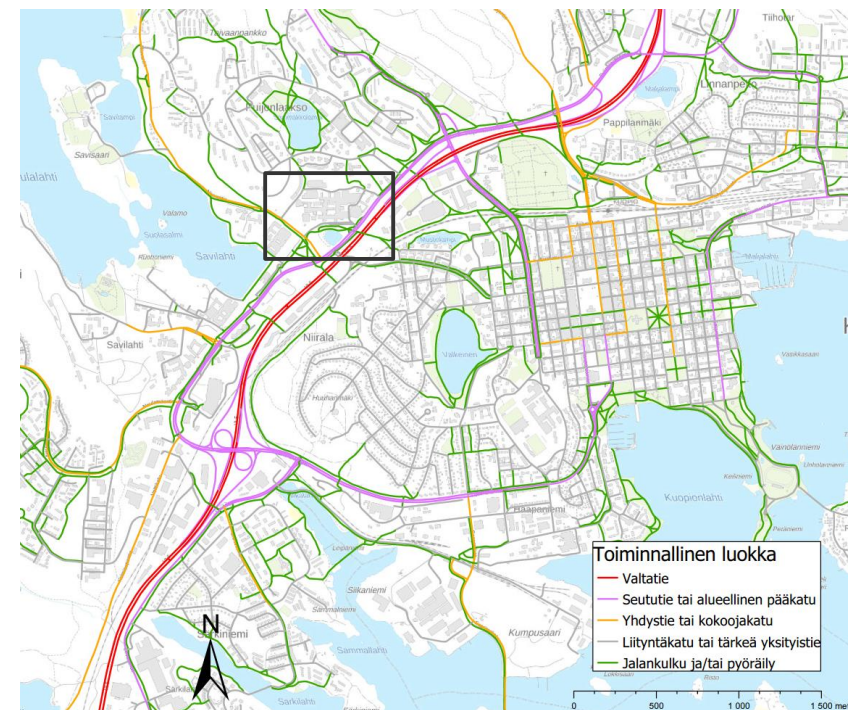
08

Yhteenveto

PUIJON SAIRAALA-ALUE: LIIKENNE JA LIIKKUMINEN NYKYISIN

PUIJON SAIRAALA-ALUE JA KULKUYHTEYDET

- Kuopion yliopistollisen sairaalan Puijon sairaala sijaitsee keskeisellä alueella taajamassa 2 kilometrin päässä Kuopion keskustasta valtatie 5 länsipuolella.
- Sairaalaan saavutaan autolla valtatie 5 suuntaisen Savilahdentien/Puijonlaaksontien kautta, keskustan suunnasta Niiralankadulta sekä luoteesta Niuvantietä pitkin. Jalankulkijoille ja pyöräilijöille on käytössä lisäksi moottoritien alikulkuyhteydet Viestikadulta, Niiralankadulta (Rajakatu) sekä Opistotieltä.
- Sairaalatontin pääpysäköintialueet ovat pysäköintitalot Pysla ja Sädeparkki sekä Niuvantien voimalinjan alla olevat maantasopysäköintikentät.
- Puijon sairaalan lounaispuolella sijaitsevalla Savilahden alueella, johon Puijon sairaalakin kuuluu, on käynnissä merkittävä maankäytön kehityshanke. Savilahden alueelle muodostuu vuoteen 2030 mennessä 34 000 ihmisen asumis-, opiskelu- ja työskentelyalue.

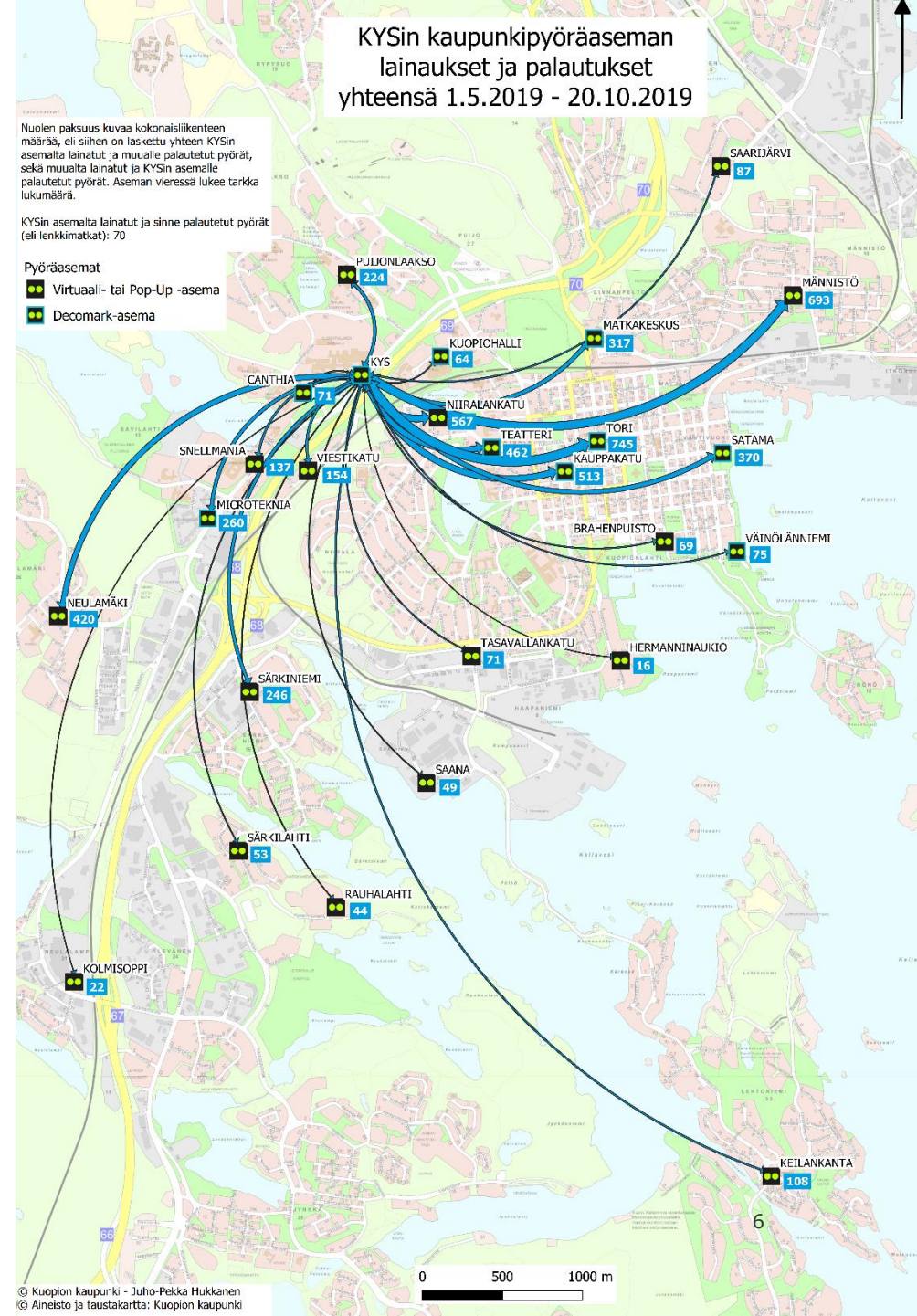
KUOPION SÄHKÖAVUSTEISET KAUPUNKIPYÖRÄT

- Kuopiossa otettiin käyttöön 150 sähköavusteista kaupunkipyörää toukokuussa 2019. Järjestelmää on harkittu laajennettavan kaudella 2020.
- Keskimääräinen kaupunkipyörämatka oli vuonna 2019 2,7 kilometriä ja ajoaika 12–13 minuuttia.
- KYS:n kaupunkipyöräasemalta tehtyjen matkojen suosituimmat lähtöpaikat ja määräpaikat on esitetty viereisessä kuvassa.

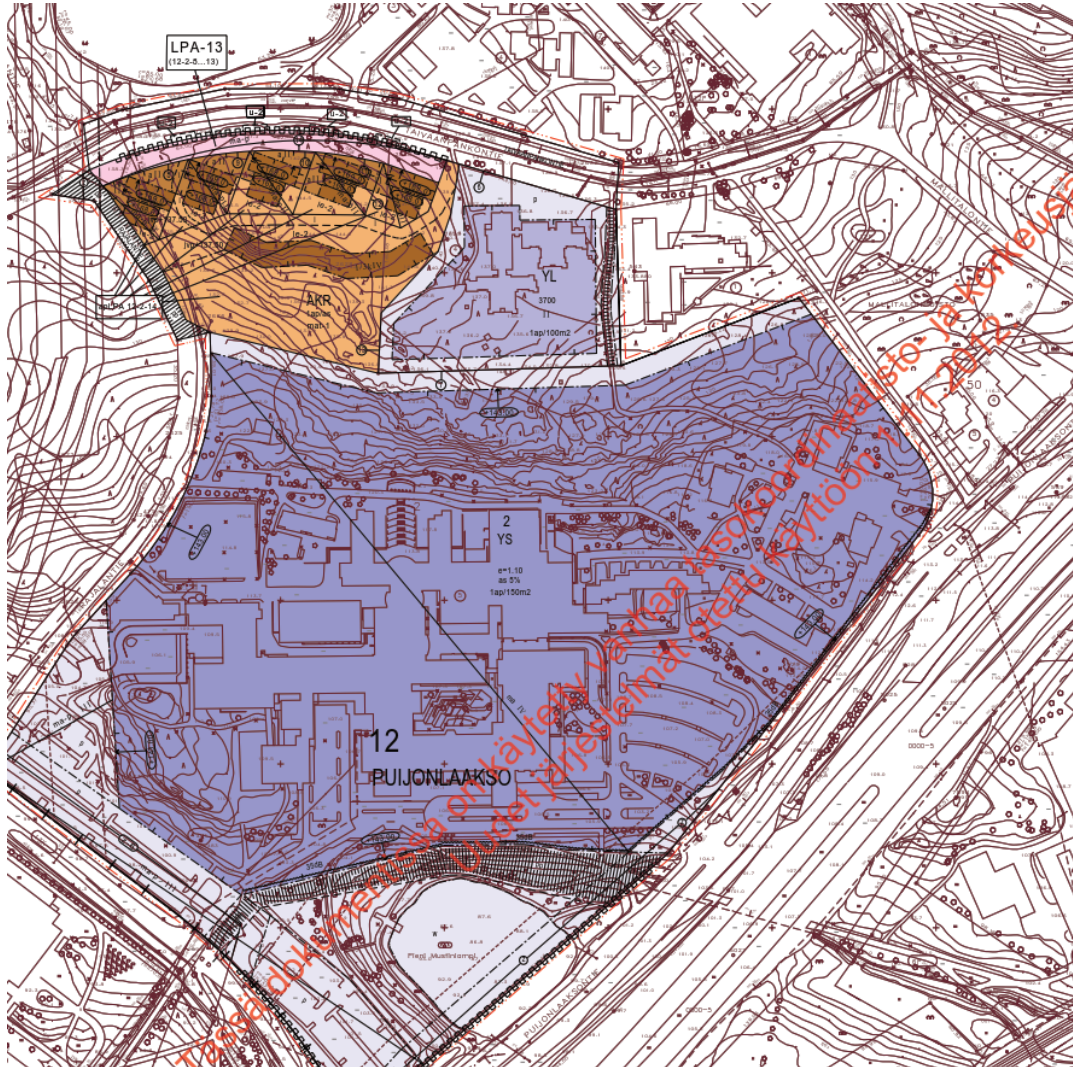
→ Kaupunkipyörä sopii hyvin sairaalan joukkoliikenteen jatkoksi ja etäpysäköinnin liityntämatkoille.

RAMBOLL

SAIRAALA-ALUEEN ASEMAKAAVA JA MAANKÄYTTÖ

- Asemakaava on astunut voimaan 3.12.2001.
- Puijon sairaala-alue sijaitsee YS Sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueella.
 - Suurin osa korttelista on rakennusala,
 - Julkisivupinnan max korkeus 143 → mahdollisuus rakentaa 20-40 metriä korkeita rakennuksia
 - max 4 maanalaista kerrosta
 - 1 ap/150 m²
 - Lisäksi Niuvantien vierellä pysäköitipaikka-alaa, max 3 maanalaista kerrosta
- Voimassa olevan asemakaavan mukainen **rakennusoikeus on ylitetty** 21.12.2016 myönnetyllä poikkeamisella.
- Asemakaavan muuttaminen ei ole toistaiseksi suunnitteilla. Sairaala-alueen maankäytön suunnitemalliseksi kehittämiseksi asemakaava olisi kuitenkin tarpeellista päivittää.

HENKILÖSTÖ JA ASIAKASMÄÄRÄT

KYS HENKILÖSTÖ

- Henkilöstöä keskimäärin 5 000, joiden nettotyöpanos 3 700 htv *
- Arkisin toimistotyöaikana arvioidaan alueella olevan läsnä noin 2 700 henkilöä ja toimistotyöajan ulkopuolella noin 1 000 henkilöä.
- Tulevaisuudessa henkilöstömäärä kasvaisi noin 100 työntekijällä (Julkulan sairaalan ja psykiatrian sairaalan siirto Puijon sairaalalle +300 hlö, nykyisten Puijon sairaalalla työskentelevien uudet sijoituspaikat ~200). Heidän nettotyöpanoksensa ja työaikansa oletetaan olevan suhteessa sama kuin muullakin sairaalahenkilökunnalla, eli 74 htv ja 53 läsnäolevaa päivisin.

	Nettotyöpanos yhteensä	Läsnä arjen toimistotyöpäivän aikana, arvio	Läsnä muulloin, arvio
Huolto- toimisto, ja hallintotehtävät	301	100 % / 301	-
Hoitajat	2217	60 % / 1330	40 % / 887
Lääkärit	539	95 % / 512	5 % / 27
Servica	371	70 % / 260	30 % / 111
Istekki	54	100 % / 54	-
Tutkimushenkilöstö	173	100 % / 173	-
Tutkijat ja ulkopuolinen rahoitus	44	100 % / 44	-
Yhteensä	3 698	72 % / 2 673	28 % / 1 025

ASIAKKAAT

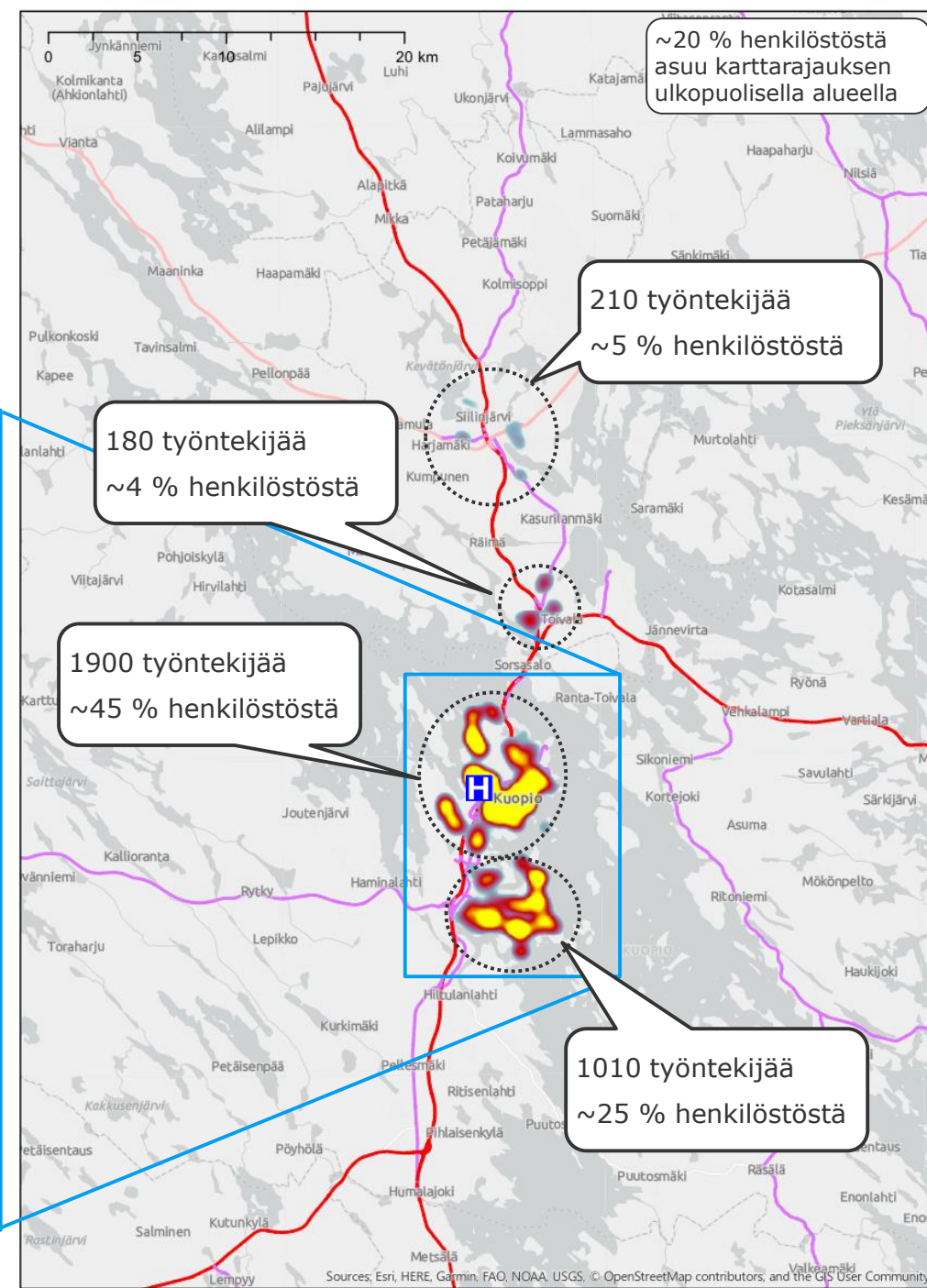
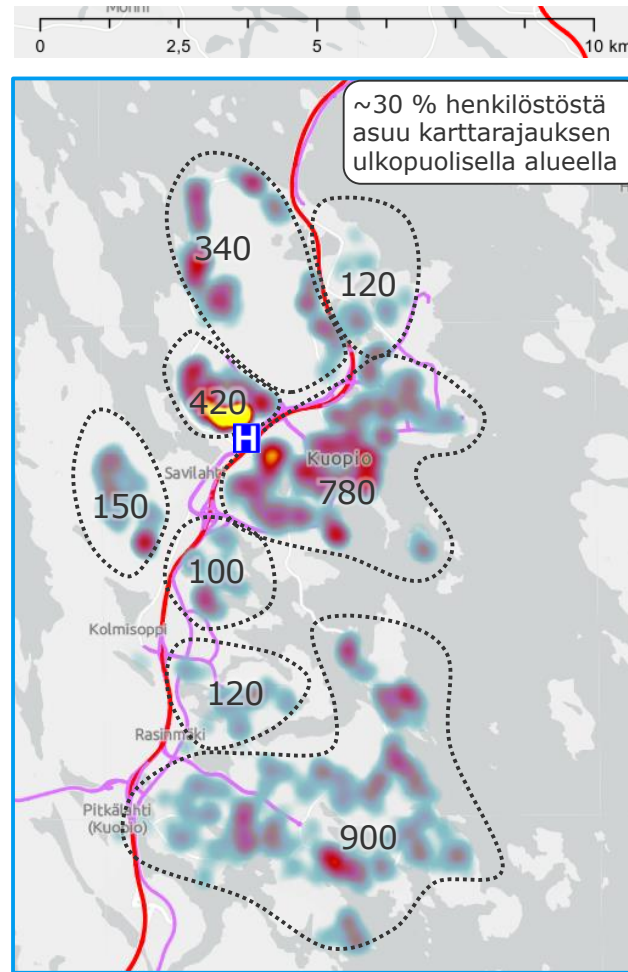
- Keskimäärin 1500 asiakaskäyntiä / arkipäivä. Vilkkaimmat käyntimäärät ma-to.
- Keskimäärin 37 000 asiakaskäyntiä / kuukausi. Heinäkuussa ja joulukuussa vähemmän asiakkaita.

HENKILÖSTÖN ASUINPAIKAT

KYS Puijon sairaalan henkilöstön asuinpaikoista laadittiin paikkatietoanalyysi, joka sisälsi noin 4400 osoitetietoa.

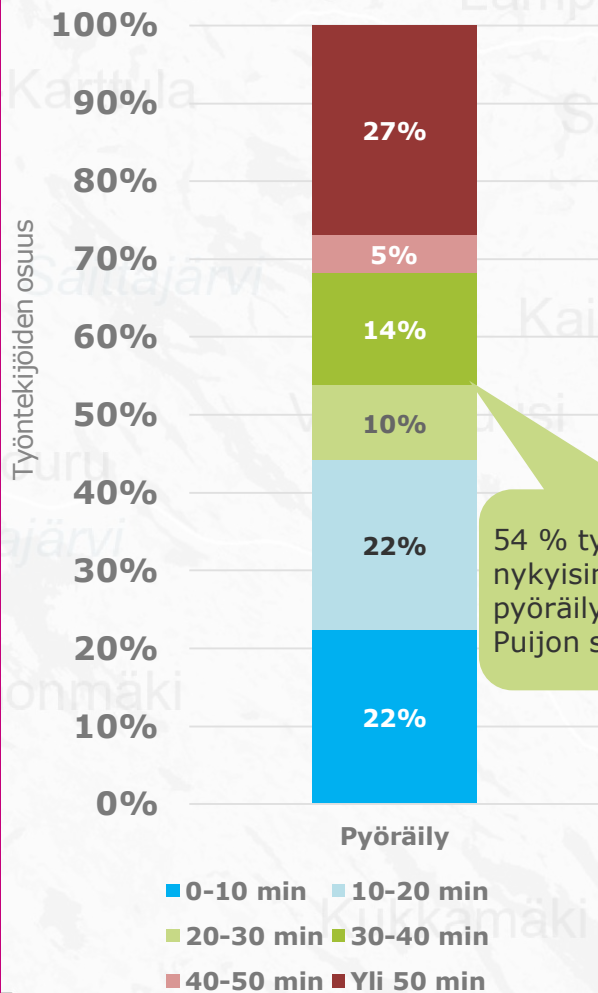
Viereisissä kuvissa on esitetty henkilöstön asuinpaikkakeskittymät.

- 10 % työntekijöistä asuu sairaalan välittömässä läheisyydessä Puijonlaaksossa
- 20 % työntekijöistä asuu Kuopion keskustan, Niiralan, Linnanpellon, Männistön ja Itkonniemen alueella.
- 25 % työntekijöistä asuu Saaristokaupungin ja Petosen alueella.
- Toivalan-Vuorelan alueella ja Siilinjärven keskustaajamassa asuu kummassakin noin 5 % henkilöstöstä. Nämä ovat ainoat työntekijäkeskittymät Kuopion taajama-alueen ulkopuolella.
- 50 % työntekijöistä asuu linnuntietä 5 km säteellä sairaalasta.
- 75 % työntekijöistä asuu linnuntietä 10 km säteellä sairaalasta.

PUIJON SAIRAALAN MATKA-AIKAVYÖHYKKEET PYÖRÄLLÄ

Työntekijöiden matka-aika työpaikalle

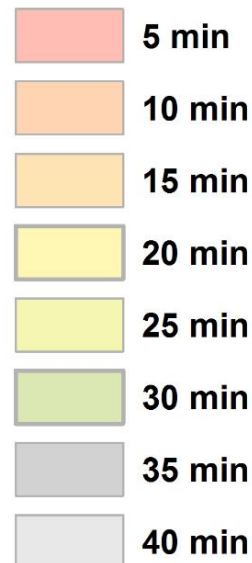

54 % työntekijöistä asuu nykyisin alle 30 minuutin pyöräilymatkan päässä Puijon sairaalalta.

KYS Puijon sairaalan työntekijöiden asuinpaikkojen sijainti suhteessa eri kulkumuotojen saavutettavuusvyöhykkeisiin

Saavutettavuus pyörällä

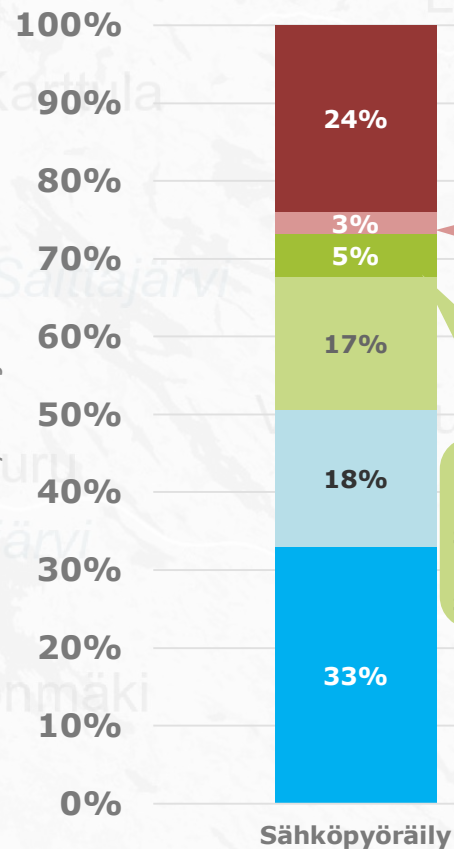
Aikasaavutettavuus (min)

KYS

PUIJON SAIRAALAN MATKA-AIKAVYÖHYKKEET SÄHKÖPYÖRÄLLÄ

Työntekijöiden matka-aika työpaikalle

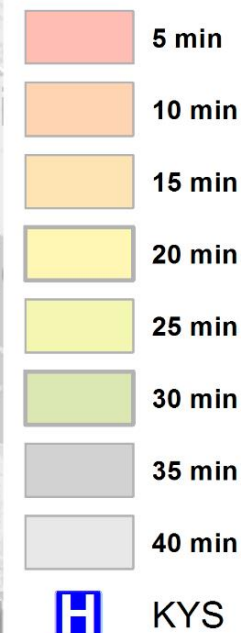
27 %:lla työntekijöistä sähköpyörämatka töihin kestäisi yli 40 minuuttia.

68 % työntekijöistä asuu nykyisin alle 30 minuutin sähköpyöräilymatkan päässä Puijon sairaalalta.

KYS Puijon sairaalan työntekijöiden asuinpaikkojen sijainti suhteessa eri kulkumuotojen saavutettavuusvyöhykkeisiin

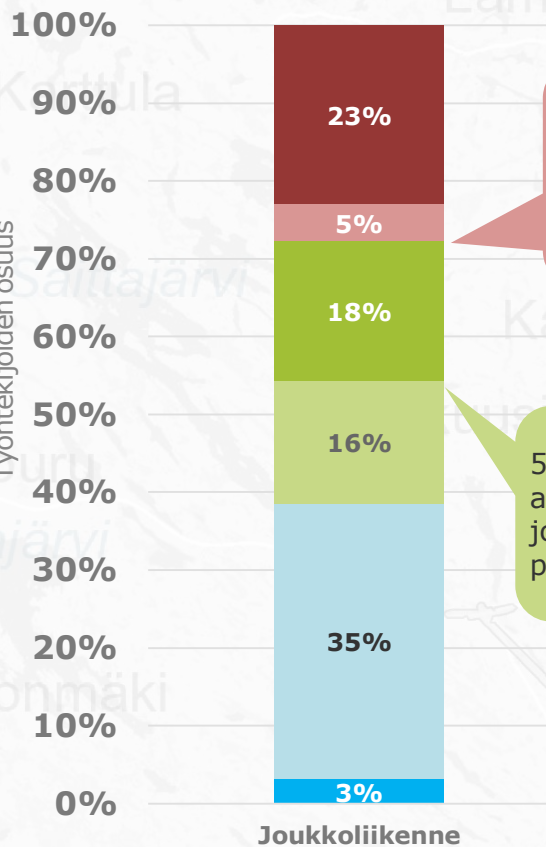
Saavutettavuus sähköpyörällä

Aikasaavutettavuus (min)

PUIJON SAIRAALAN MATKA-AIKAVYÖHYKKEET JOUKKOLIIKENTEELLÄ

Työntekijöiden matka-aika työpaikalle

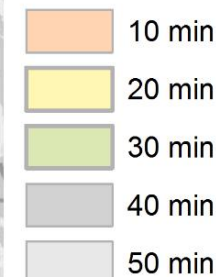
28 %:lla
työntekijöistä
joukkoliikennematka
töihin kestäisi yli 40
minuuttia.

54 % työntekijöistä
asuu alle 30 minuutin
joukkoliikennematkan
päässä työpaikalta.

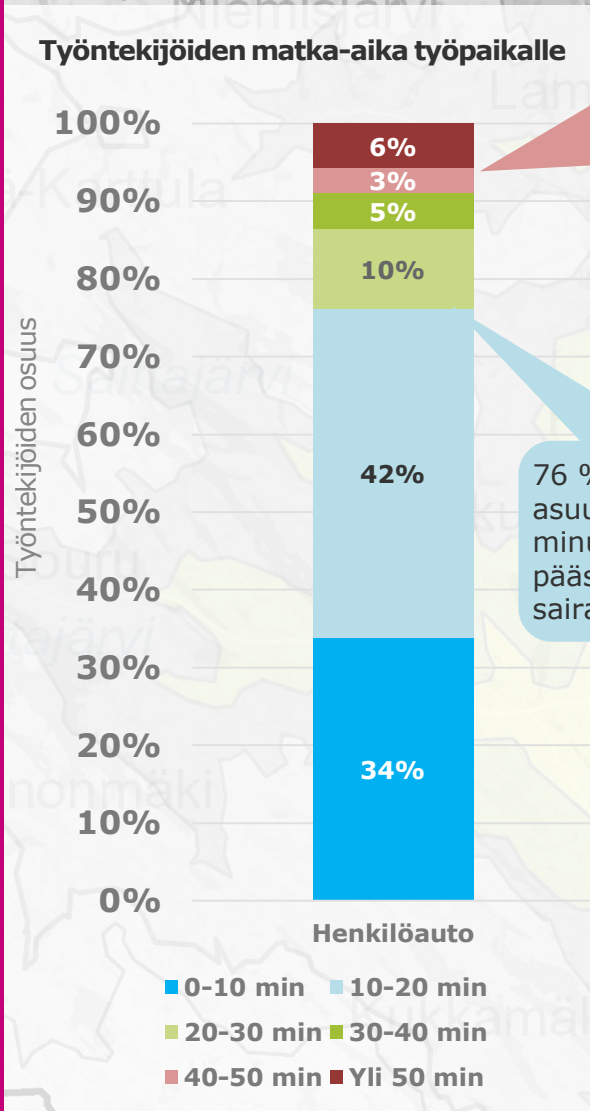
Matka-aikavyöhykkeet on muodostettu useammasta arki-iltapäivän ajankohdasta. Matka-ajassa on otettu huomioon odotusaika bussipysäkillä sekä kävelymatkat bussipysäkille ja pysäkiltä.

KYS Puijon sairaalan työntekijöiden asuinpaikkojen sijainti suhteessa eri kulkumuotojen saavutettavuusvyöhykkeisiin

Saavutettavuus joukkoliikenteellä

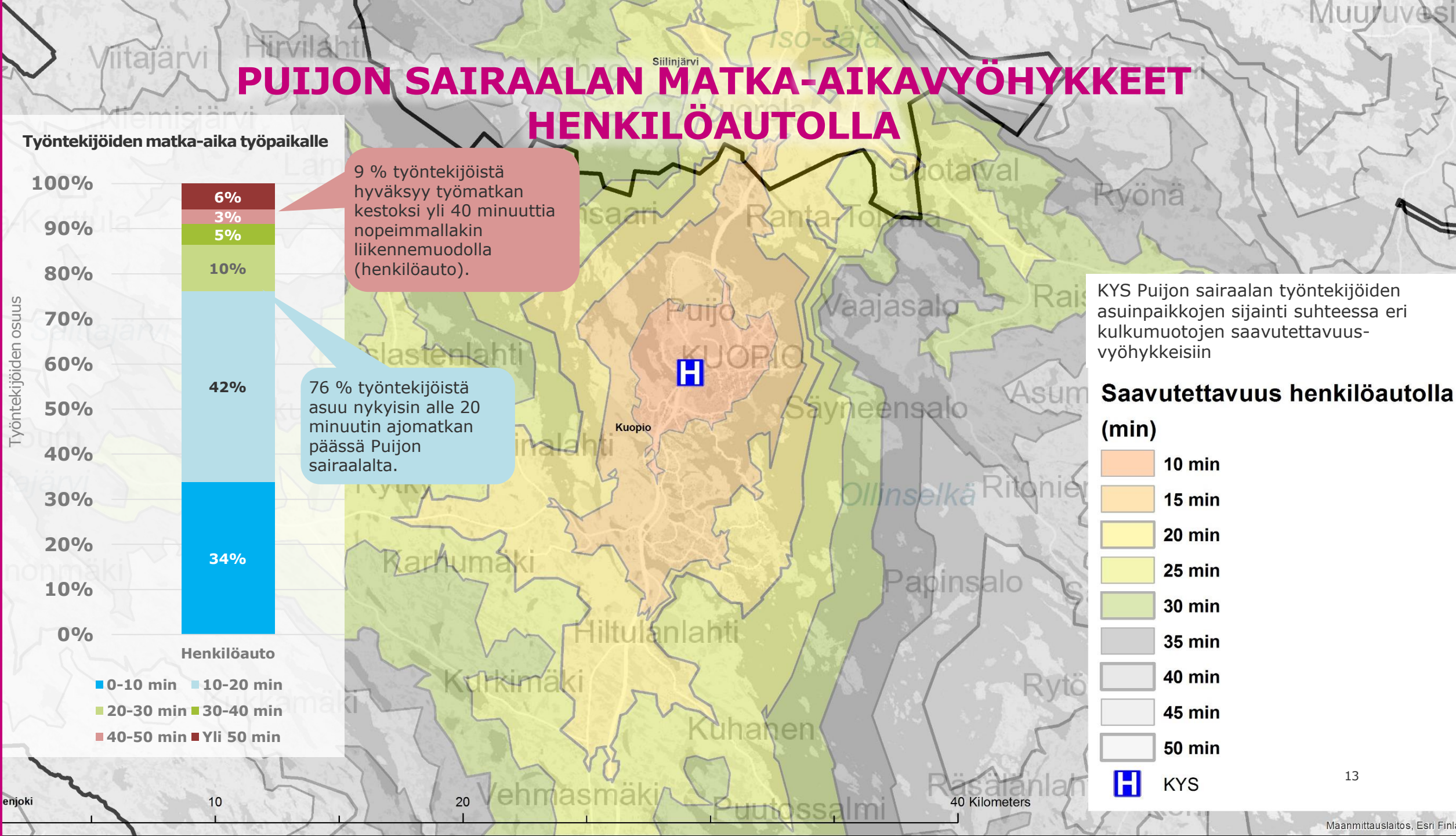

PUIJON SAIRAALAN MATKA-AIKAVYÖHYKKEET HENKILÖAUTOLLA

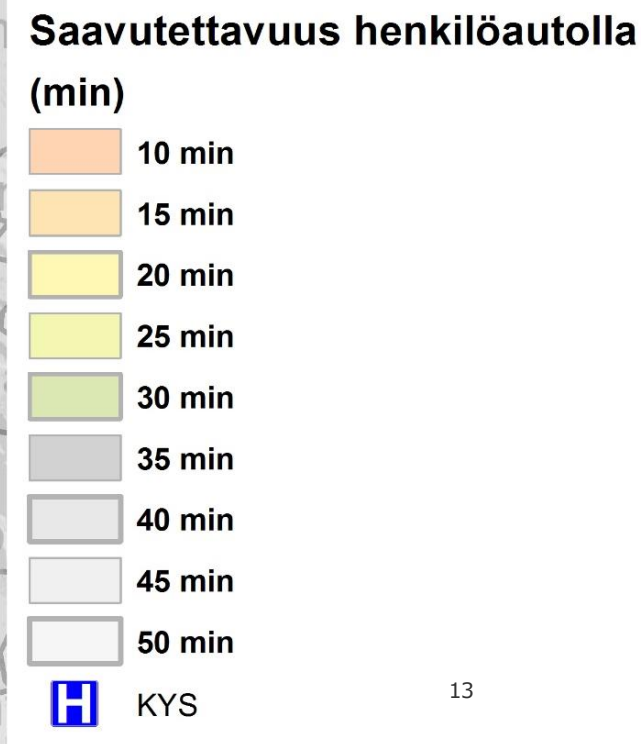

9 % työntekijöistä hyväksyy työmatkan kestoksi yli 40 minuuttia nopeimmallakin liikennemuodolla (henkilöauto).

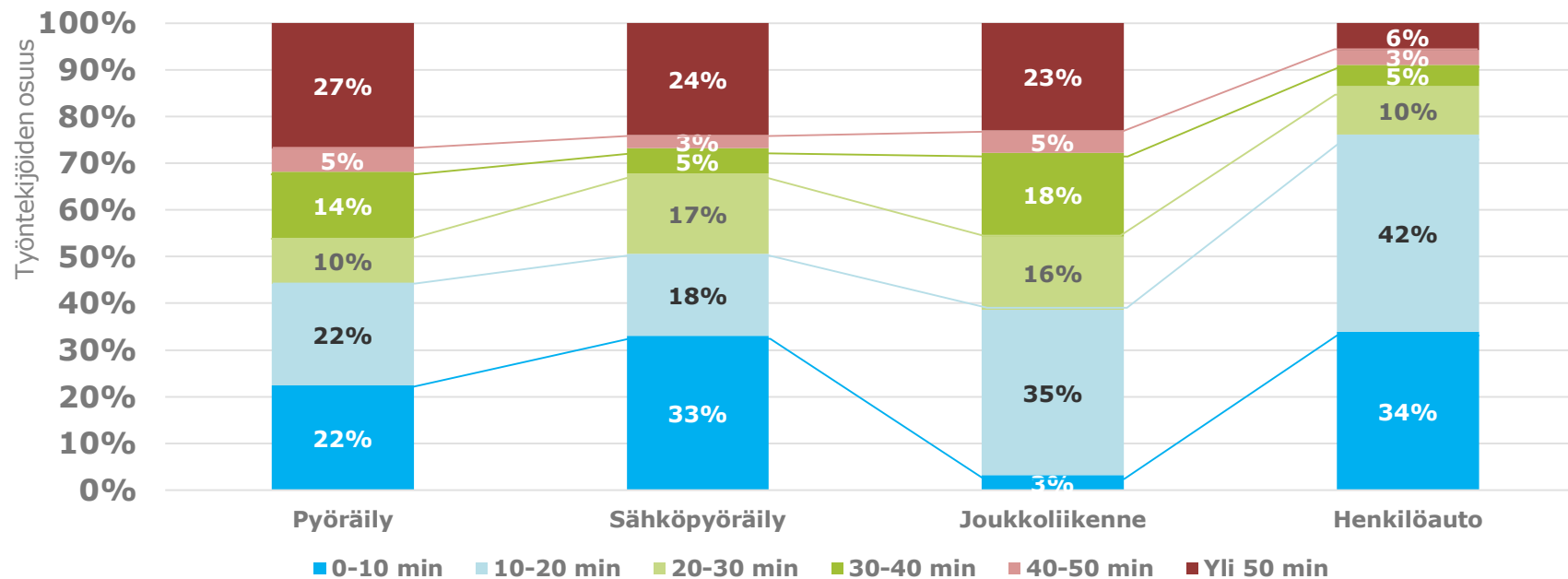
76 % työntekijöistä asuu nykyisin alle 20 minuutin ajomatkan päässä Puijon sairaalalta.

KYS Puijon sairaalan työntekijöiden asuinpaikkojen sijainti suhteessa eri kulkumuotojen saavutettavuusvyöhykkeisiin

TYÖNTEKIJÖIDEN MATKA-AIKA PUIJON SAIRAALALLE ERI KULKUMUODOILLA

Kestävien liikennemuotojen potentiaali Puijon sairaalan työmatkoilla on noin 70 %. Tämän verran henkilöstöstä asuu kohtuullisen matka-ajan päässä työpaikasta (alle 40 minuuttia joukkoliikenteellä tai alle 30 min sähköpyörällä).

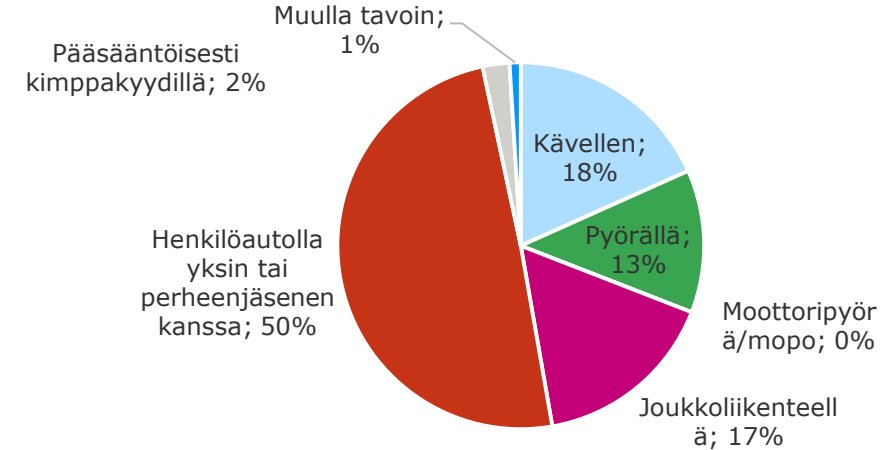
Pyöräily on autoilua nopeampi kulkutapa lyhyillä, muutaman kilometrin pituisilla työmatkoilla. Pidemmillä matkoilla oma auto nousee matka-ajalla mitattuna ylivertaiseksi vaihtoehdoksi mm. siksi, että sairaalan vierellä kulkee moottoritie, jonka varrelle asutus on levittäytynyt. Matka-ajalla mitattuna joukkoliikenne on vain harvoin paras vaihtoehto.

KULKUTAPAJAKAUMA

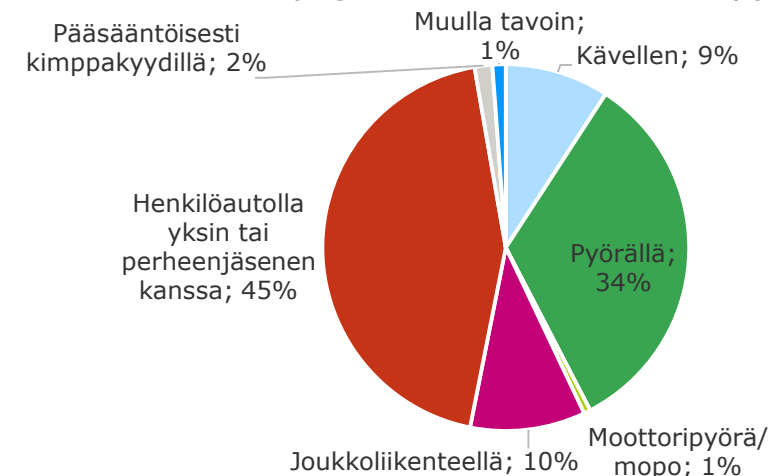
KYS Puijon sairaalan työntekijöiden kulkutapajakauma on keväällä 2019 tehdyn verkkokyselyn perusteella seuraavanlainen:

- Talvikaudella (loka-maaliskuu)
 - noin 50 % saapuu töihin henkilöautolla,
 - 13 % pyöräilee,
 - 17 % saapuu joukkoliikenteellä.
- Kesäkaudella (huhtikuu-syyskuu)
 - noin 45 % saapuu töihin henkilöautolla,
 - 34 % pyöräilee,
 - 10 % saapuu joukkoliikenteellä.
- Työntekijöiden kulkutapajakaumassa kestävien liikkumismuotojen osuus työmatkoista on jo nyt huomattavan suuri: kesällä yli 50 % ja talvellakin lähes 50 %.

Kulkutapajakauma lokakuu-maaliskuu

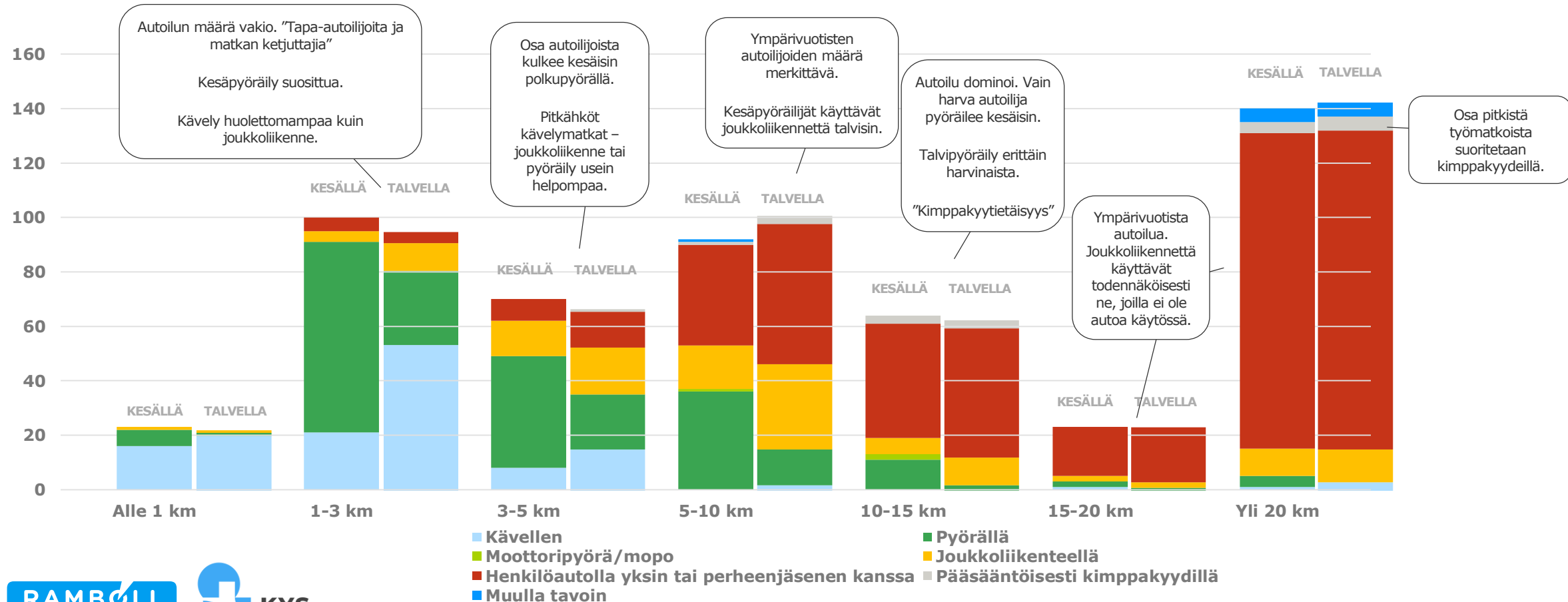

Kulkutapajakauma, huhtikuu-syyskuu

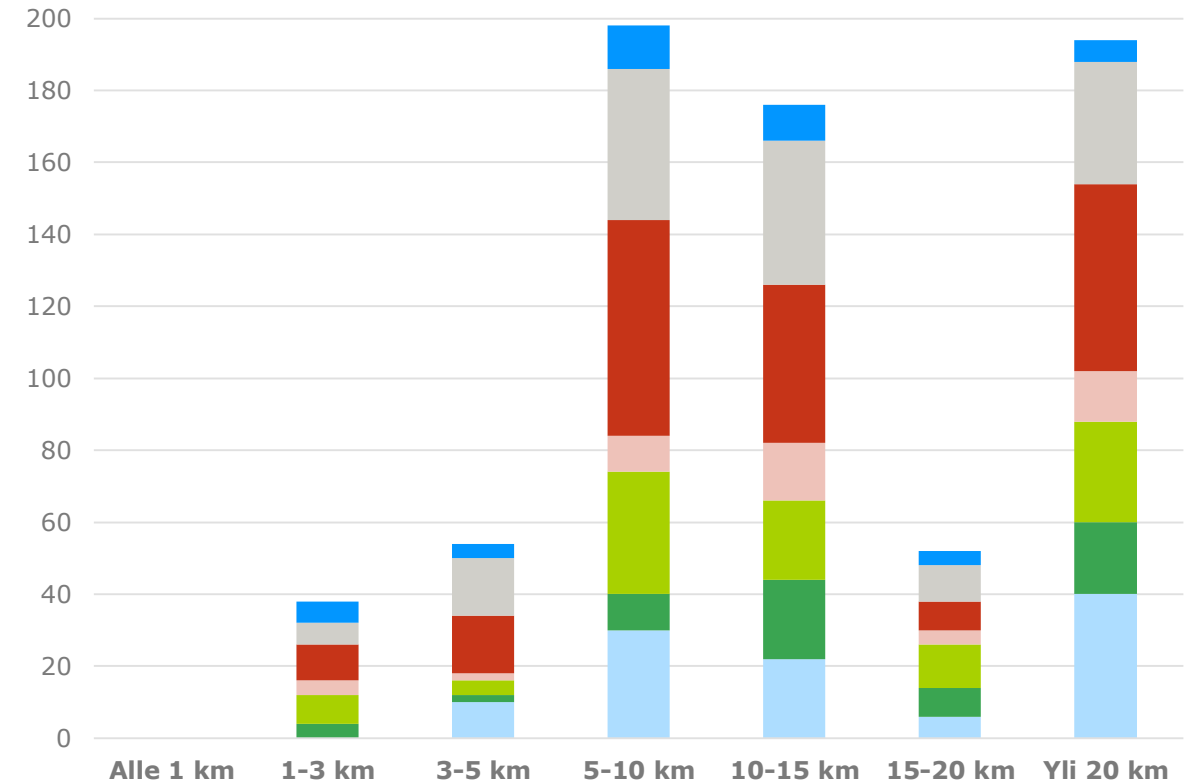
KULKUTAVAN VALINTA ERI PITUISILLA MATKOILLA ERI VUODENAIKOINA

Kyselyn vastaukset: Kuljen pääsääntöisesti (päivittäin tai lähes päivittäin)

TYÖMATKOJEN KETJUTTAMINEN SYYNÄ HENKILÖAUTOLLA LIIKKUMISEEN

- Joskus työmatkaan yhdistetty asiointi toisessa kohteessa määrää työmatkalle valittavan kulkutavan.
- Vastaajien merkittävin ns. ulkoinen syy käyttää työmatkalla autoa oli:
 1. ruokakaupassa asiointi työmatkan yhteydessä (190 mainintaa).
- Muut merkittävimmät syyt olivat:
 2. muilla asioilla käyminen (148 mainintaa)
 3. lapsen vieminen tai hakeminen päivähoidosta (108 mainintaa)
 4. omissa harrastuksissa käyminen (108 mainintaa)

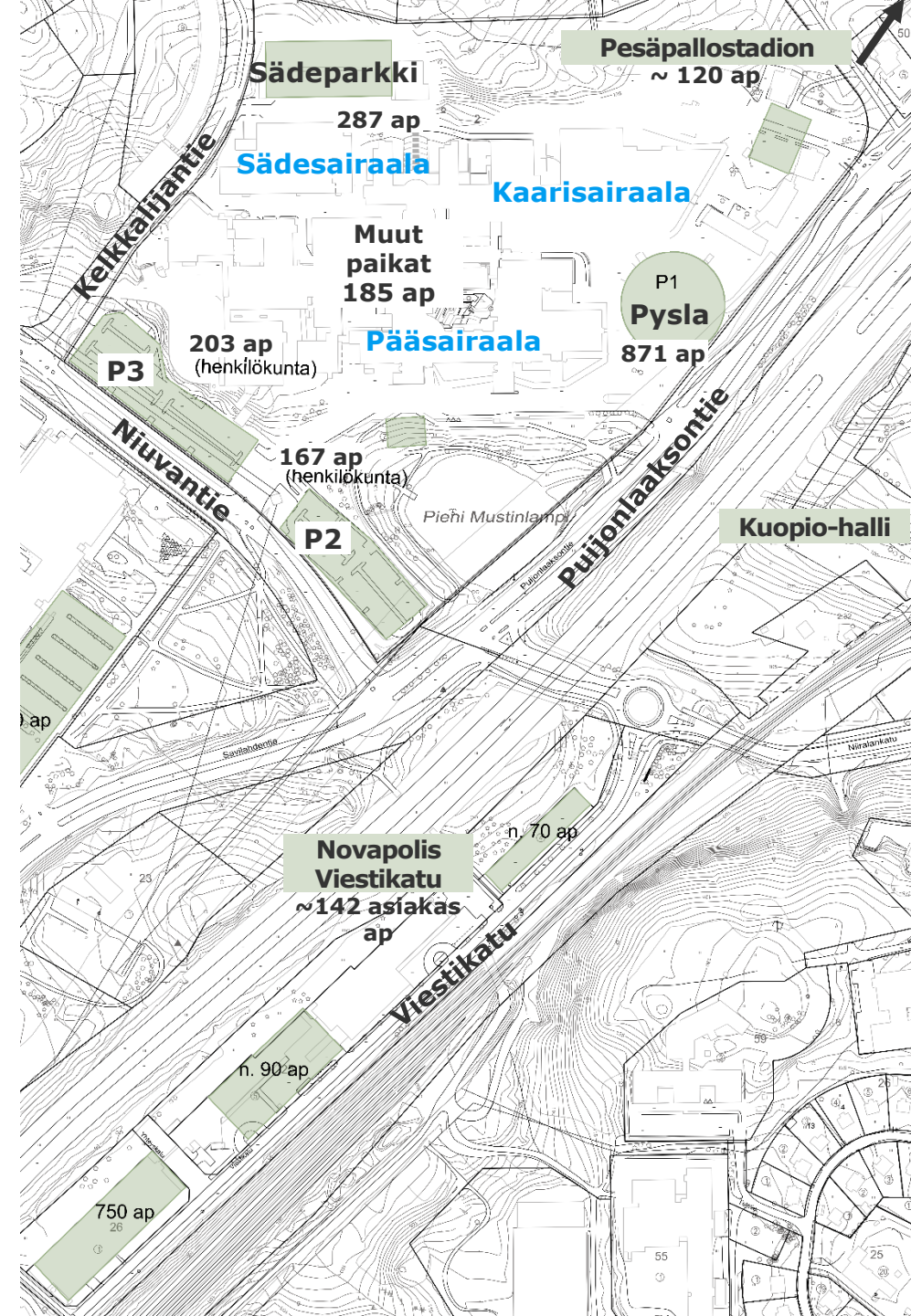

- Käyn muualla, missä?
- Käyn muilla asioilla
- Käyn ruokakaupassa
- Kuljetan perheenjäsenen harrastukseensa
- Käyn omissa harrastuksissa
- Vien tai haen lapsen koulusta
- Vien tai haen lapsen päivähoidosta

AUTO- JA PYÖRÄPYSÄKÖINTI PUIJON SAIRAALALLA JA LÄHIALUEILLA

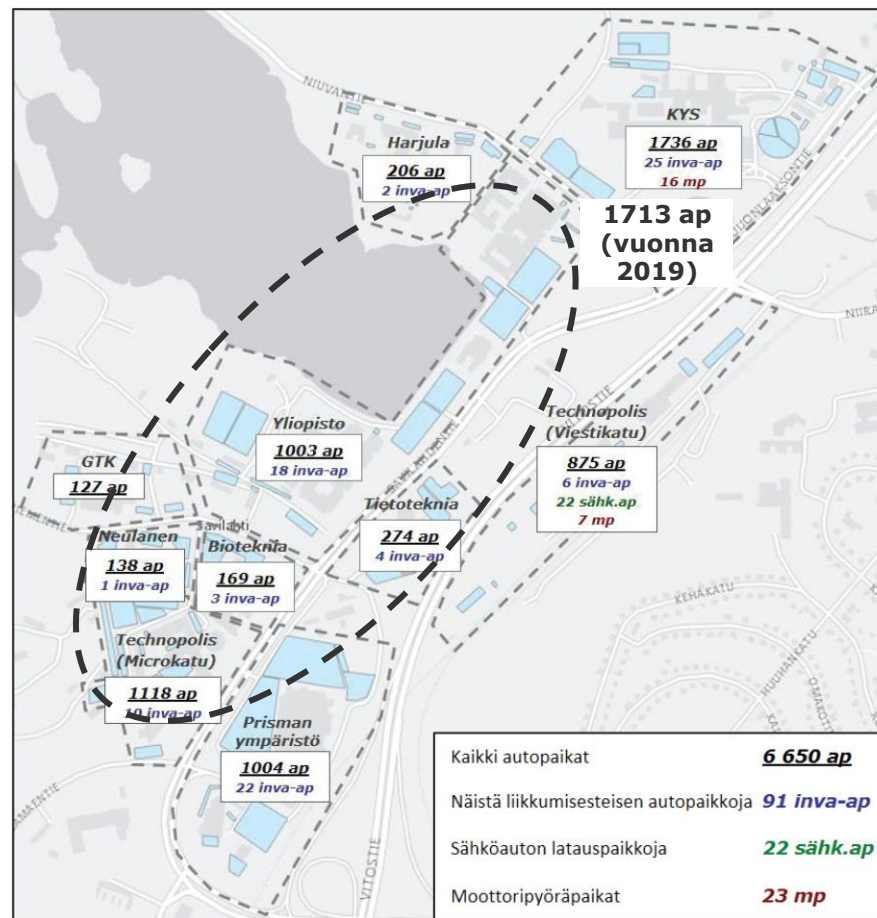
SAIRAALAN AUTOPAIKAT

- Autopaikkoja on Puijon sairaala-alueella noin 1710 → 1 ap/109 brm²
 - Henkilökunta 1275 ap
 - Asiakkaat 410 ap
 - Muut paikat 28 ap
- Kaavan velvoite 1 ap/150 k-m² = 1250 ap eli autopaikkavelvoite on ylitetty noin 450 autopaikalla (38 %).
- Lisäksi etäpysäköintialueet
 - Pesäpallostadion: 1,1 km eli noin 14 min kävelymatka Puijon sairaalalle ~ 120 ap
 - Kuopio-halli: 750 m eli 9 min kävelymatka (aikarajoitettuja paikkoja)
 - Viestikadulla on sairaalan käyttöön vuokrattuna 50 vuosisopimuspaikkaa + 20 kk-sopimuspaikkaa, jotka ovat sairaalan työntekijöiden vuokrattavissa. Sopimus on voimassa Novapoliksen kanssa ainakin vuoden 2020 loppuun. Viestikadulta on 550 m eli noin 7 min kävelymatka Puijon sairaalalle.

AUTOPAIKAT SUUNNITTELUALUEEN LÄHEISYYDESSÄ

- Suurin osa Savilahden alueen pysäköintipaikoista on nykyisin maantasossa. Savilahti-hankkeen myötä on arvioitu poistuvan viereiseen kuvaan mustalla rajatulta alueelta yhteensä lähes 1000 autopaikkaa, joiden tilalle rakennetaan todennäköisesti rakenteellista pysäköintiä.
- Savilahden alueen pysäköintipaikat ovat pääosin maksullisia tai erillisellä luvalla myönnettäviä paikkoja (70 % koko alueella).
- Alueen työntekijät ja opiskelijat ovat aikaisemmin pysäköineet myös Prisman ympäristöön maksuttomille paikoille, mistä syystä kaupan pysäköintialueita on jouduttu muuttamaan aikarajoitetuksi.
- Myös Yliopiston ja Harjulan sairaalan ympäristössä on muutamia maksuttomia, mutta aikarajoitettuja (0,5-4 h) autopaikkoja.

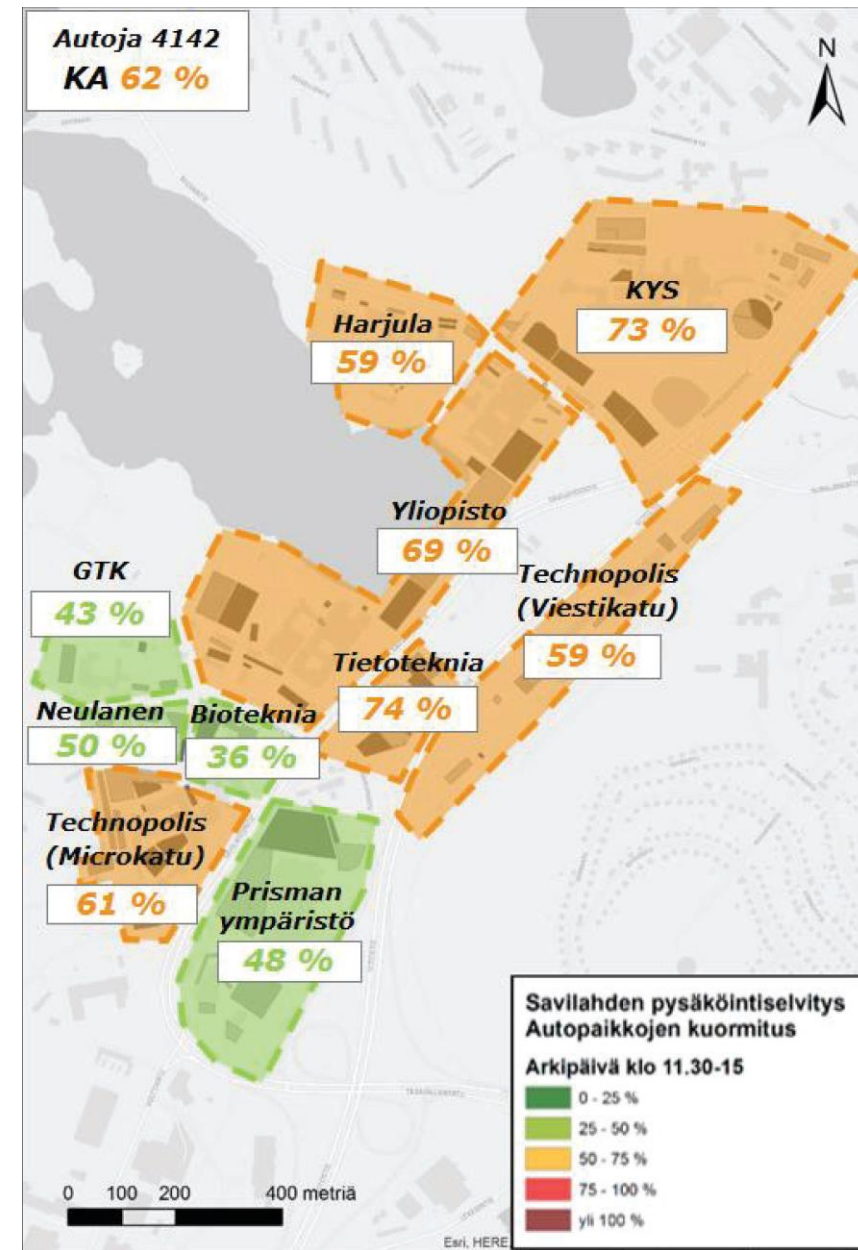
Kuvat: Savilahden pysäköintiratkaisujen yleisperiaatteet ja Yliopistorannan asemakaava-alueen pysäköinnin yleissuunnitelma 2017

AUTOPAikkojen KUORMITUS SAVILAHDESSA

Savilahden pysäköinnin yleissuunnitelmassa (2017) laadittiin pysäköintialueiden arkipäivän käyttöastetutkimus. Tutkimuksessa havaittiin seuraavaa:

- KYS:n sairaala-alue:
 - Pysäköintipaikkojen kuormitusaste oli päivisin noin 73 %.
 - Kuormitusaste on korkea osittain vuoronvaihdon takia: aikaisemmassa vuorossa oleva työntekijä poistuu vasta seuraavan vuoron työntekijän saavuttua, jolloin pysäköitynä on yhtä aikaa sekä edellisen että seuraavan vuoron työntekijöiden autot.
 - Osa pysäköintialueista oli lähes 100 % käyttöasteella (mm. P1 ja P2 maantasopysäköinti)
 - Arki-illan (klo 17-19:30) pysäköintipaikkojen kuormitusaste oli noin 13 %.

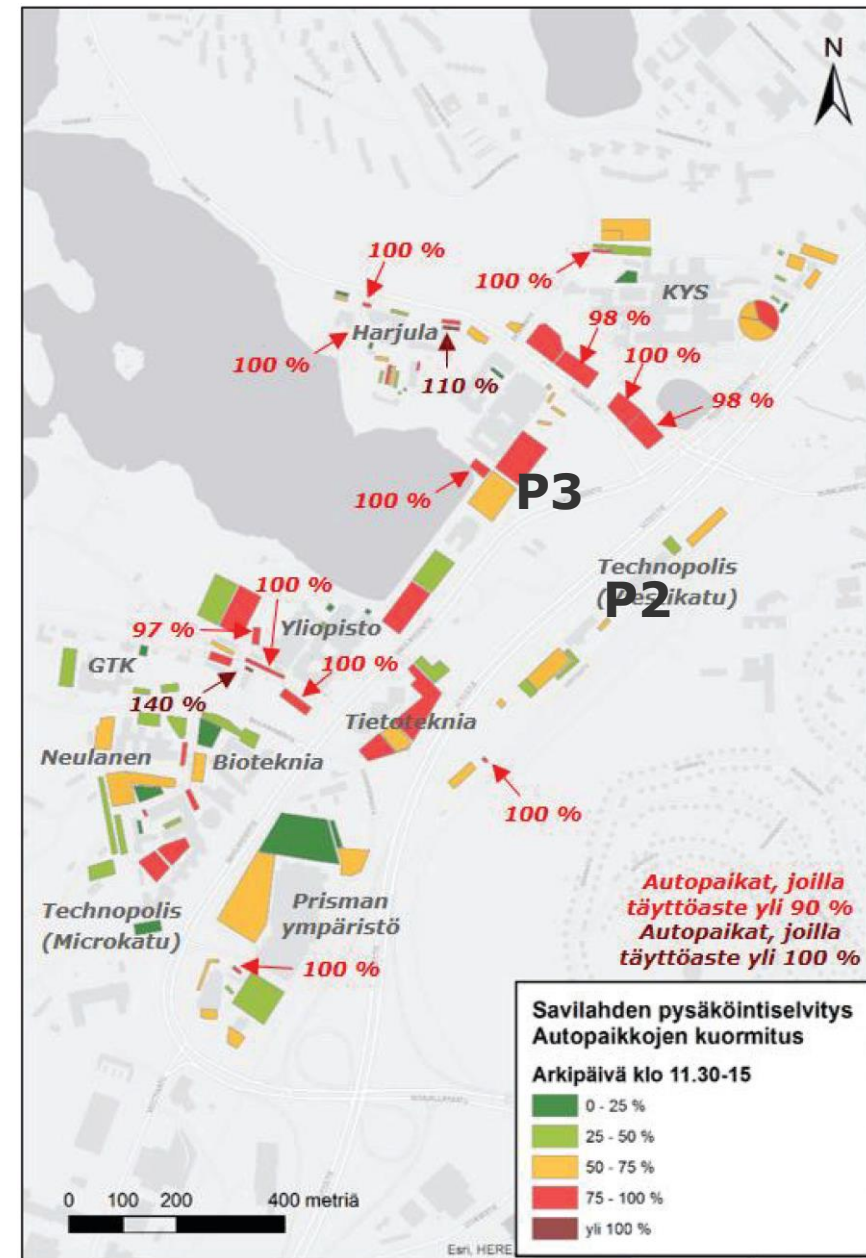

Kuva: Savilahden pysäköintiratkaisujen yleisperiaatteet ja Yliopistorannan asemakaava-alueen pysäköinnin yleissuunnitelma 2017

AUTOPAikkojen KUORMITUS

Lähialueet:

- Myös Harjulan sairaalan ja yliopiston alueella useiden pysäköintialueiden täyttöaste on vuoden 2017 selvityksen mukaan lähes 100 %, mutta alueiden keskimääräinen kuormitus oli noin 60-70 %.
- Sairaala-alueella on päivisin yleensä tilaa työvuorojen vaihdon takia. Vuoronvaihdon aiheuttama piikki kysynnässä määrittää pysäköintipaikkatarpeen.
- Sairaalalla ja lähialueilla on merkittävä vuorottaiskäyttöpotentiaali etenkin KYS:in pohjoispuolella olevien asuinalueiden kanssa.

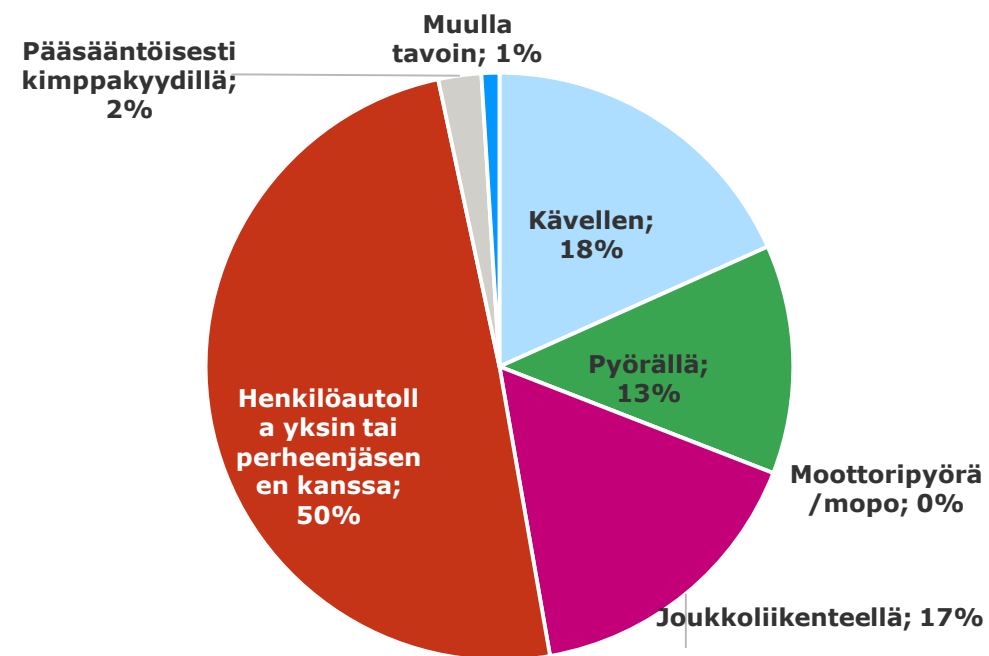
Kuva: Savilahden pysäköintiratkaisujen yleisperiaatteet ja Yliopistorannan asemakaava-alueen pysäköinnin yleissuunnitelma 2017

TYÖNTEKIJÖIDEN AUTOPAIKKATARVE

- Puijon sairaalalla työskentelee noin 5 000 työntekijää, joista toimistoaikaan (klo 8-16) arvioidaan olevan paikalla noin 2 673 työntekijää.
- Sairaala-alueelle on siirtymässä noin 300 työntekijää Julkulan ja Alavan sairaalalta, toisaalta Puijon sairaalalta on siirtymässä noin 200 työntekijää muihin kohteisiin (→ lisäystä nykytilanteeseen nähden 100 työntekijää). Näistä 53 työntekijän arvioidaan olevan läsnä arkena noin klo 8-16.

- Pysäköintipaikkatarpeen mitoittava työntekijämäärä arkisin klo 8-16 on 2726 hlö. Näille tarvitaan pysäköintiä seuraavasti:
- Nykyisin: Henkilöauton kulkutapaosuus 50 % ja kimpapakyytien osuus 2 % → tarve 1390 ap (173 ap enemmän kuin nykyisin Puijon sairaalan tontilla on työntekijäpaikkoja. Ylijäämä levittäytyy nykyisin etäpysäköintikohteisiin).
 - Ihannetilanne: Henkilöauton kulkumuoto-osuus 30 % eli kestävien kulkumuotojen potentiaali hyödynnetty täysimääräisesti → tarve 817 ap (573 ap vähemmän kuin nykyisin Puijon sairaalan tontilla).

Kulikutapajakauma kyselyn mukaan, loka-maaliskuussa

ASIAKKAIDEN AUTOPAIIKKATARVE

- Puijon sairaala-alueella on tiedossa olevien muutosten (Alavan ja Julkulan sairaaloiden siirtyminen Puijon sairaala-alueelle) jälkeen noin 1500 asiakaskäyntiä vuorokaudessa.
- Noin 60-70 % asiakkaista arvioidaan saapuvan autolla. Osa saapuu itse ajaen (pysäköintitarve muutamasta tunnista muutamaaan päivään) ja osa saatetaan (pysäköintitarve muutamasta minuutista muutamaaan tuntiin)

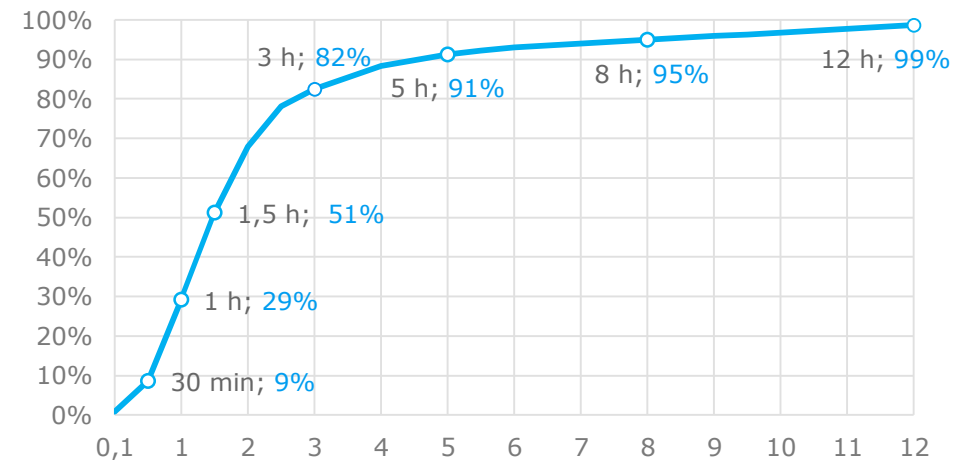
→ Noin 1100 henkilöautokäyntiä vuorokaudessa

- Pyslan ja Sädeparkin tilastojen perusteella:

- Keskimäärin pysäköintilaitoksiin tehdään noin 870 vierailijoiden sisäänajoa/vrk. Sisäänajojen määrä ei ole muuttunut viimeisimpien vuosien aikana.
- Pysäköinnin keston mediaani on 1,5 h ja keskiarvo 2 h 20 min.
- Pysäköinneistä
 - 30 % on korkeintaan tunnin pituisia,
 - 50 % on alle 1,5 tuntia,
 - 80 % on alle 3 tuntia,
 - 95 % on alle 8 tuntia,
 - 1 % on yli 12 tuntia,
 - 0,6 % on yli 24 tuntia.

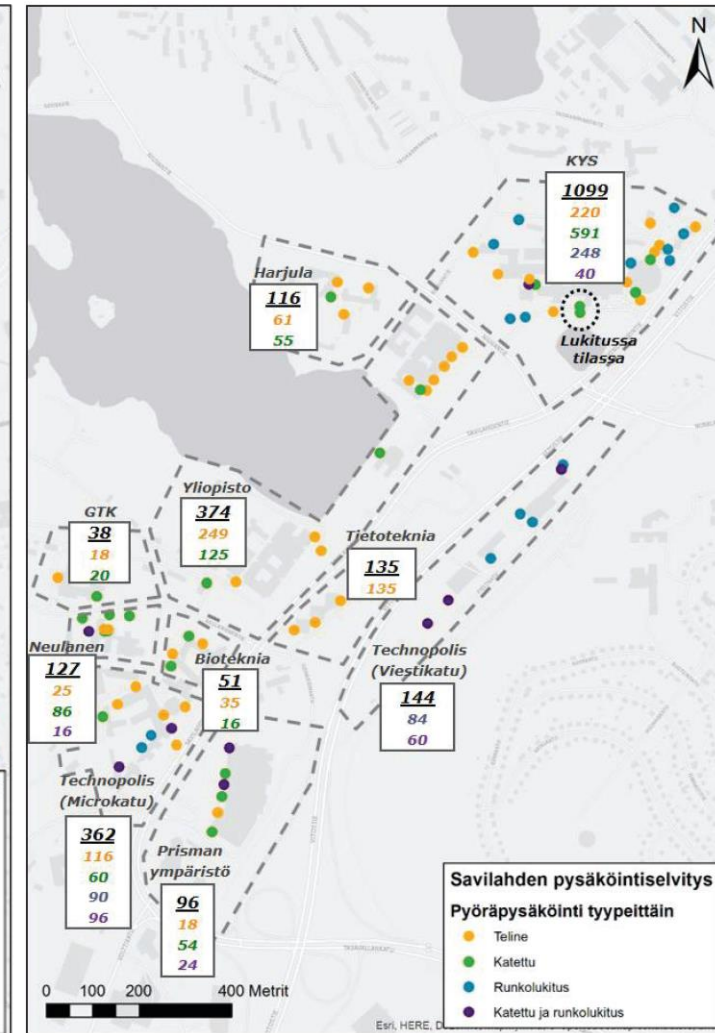
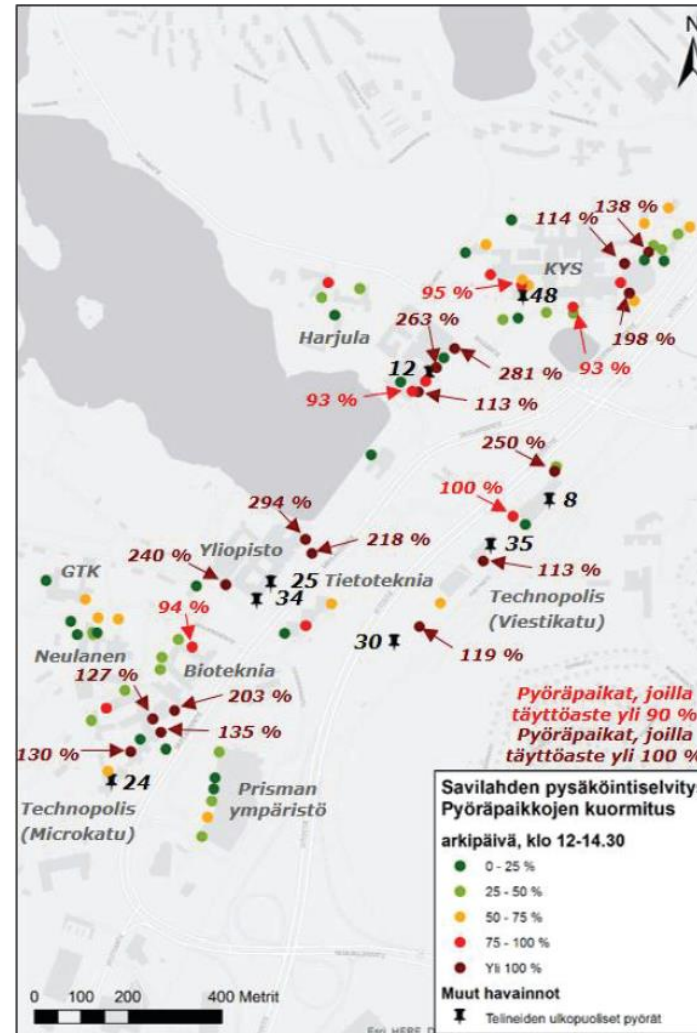
- Vierailijoille tarvittavien pysäköintipaikkojen määrää ei voida tilastojen perusteella määrittää, sillä vierailujen pituus eri vuorokaudenaikoina ei ole tiedossa.
- Pysäköintitilastojen perusteella voidaan olettaa, että KYS:n nykyisille toiminnoille ei tarvitsisi varata lisää vierailijoiden pysäköintipaikkoja. Tosin toisinaan pyslan pysäköintikapasiteetti on havaintojen mukaan ollut useaan otteeseen päiväaikaan ollut täynnä. Toimenpiteenä ollaan siirretty likimain kaikki yritysten sopimuspysäköinti Sädeparkkiin, jotta asiakkaille riittäisi paikkoja pyöreässä pysäköintitalossa virka-aikana.

KYS Puijon sairaalan vieraspysäköinnin kesto
25.11.-1.12.2019, kumulatiivinen, h

PYÖRÄPYSÄKÖINTI

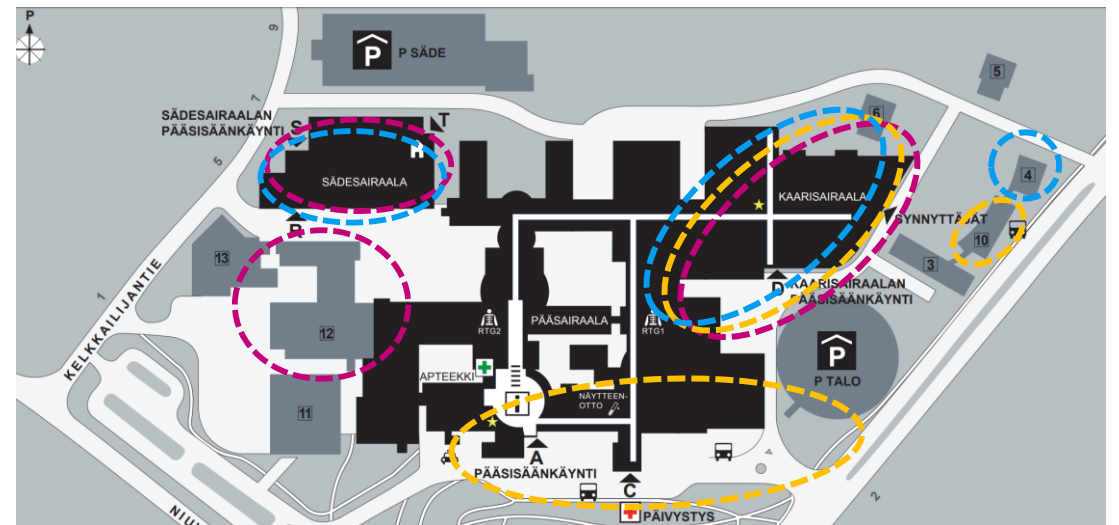
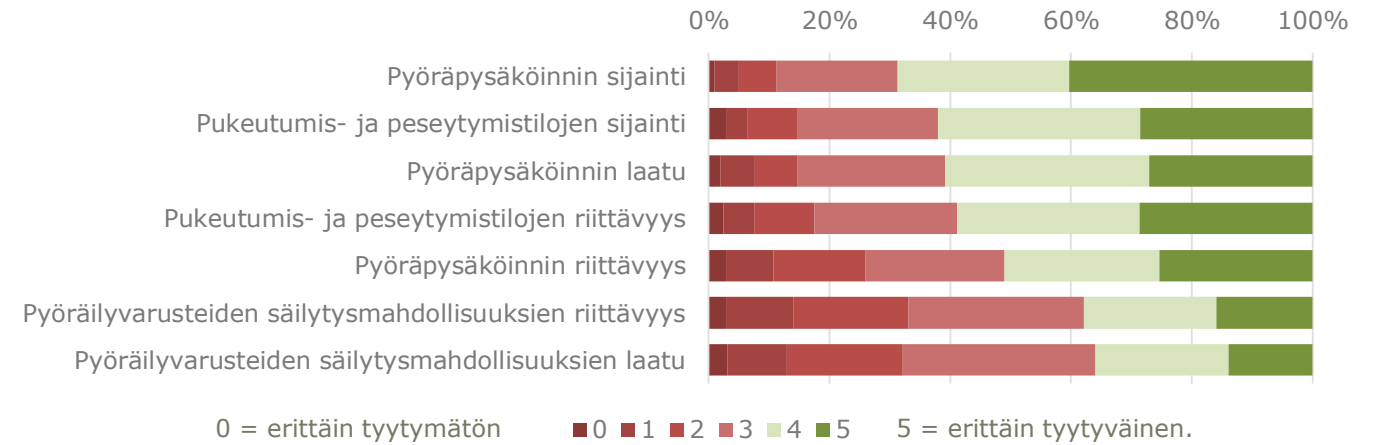
- KYS:in alueella on noin 1 100 pyöräpysäköintipaikkaa, joista
 - 630 on katettuja ja
 - 290 runkolukittavia.
- Vuoden 2017 käyttöastetutkimuksen mukaan
 - etenkin sairaalan itäpuolen pyöräpaikat ovat hyvin kuormittuneita ja osa jopa reilusti ylikuormittuneita,
 - kokonaisuudessaan KYS:in alueen pyöräpysäköintipaikkojen täyttöaste oli noin 64 %
- Elokuussa 2019 suoritetun maastokäynnin perusteella ylipysäköintiä on Pyslan reunustoilla. Yleisesti pyörät pysäköidään melko hyvin pyöräpysäköintialueille. Pääoven edustalla katoksen alle pyöriä pysäköidään kielloista huolimatta.

PYÖRÄPYSÄKÖINNIN SEKÄ SOSIAALITILOJEN SIJAINTI JA LAATU

- Pyöräpysäköinnin määrän, sijainnin ja telinetyypin lisäksi pyöräilyn houkuttelevuuteen vaikuttaa merkittävästi vaatteidenvaihto- ja säilytystilojen laatu ja riittävyys.
- Liikkumiskyselyssä selvitettiin työntekijöiden mielipiteitä sairaala-alueen pyöräpysäköinnistä sekä pukuhuonetilosta:
 - Henkilöstö on pääosin tyytyväinen pyöräpysäköintipaikkojen sijaantiin. Huonommat arvosanat annettiin pyöräpysäköinnin laatuun ja riittävyteen.
 - Pyöräilyvarusteiden, kuten kypärien ja vaatteiden säilytystilojen riittävyyteen oltiin vähiten tyytyväisiä.

Tyytyväisyys pyöräpysäköintiin ja siihen liittyviin oheispalveluihin nykyisin

Alueet, joissa ollaan tyytymättömiä pyöräpysäköinnin sijaintiin määrään laatuun

PYÖRÄPYSÄKÖINNIN SEKÄ SOSIAALITILOJEN KEHITTÄMISTARPEET

Maastokäynnin ja kyselyn perusteella tunnistettiin seuraavia kehitystarpeita sairaala-alueella:

Pyöräpysäköinti

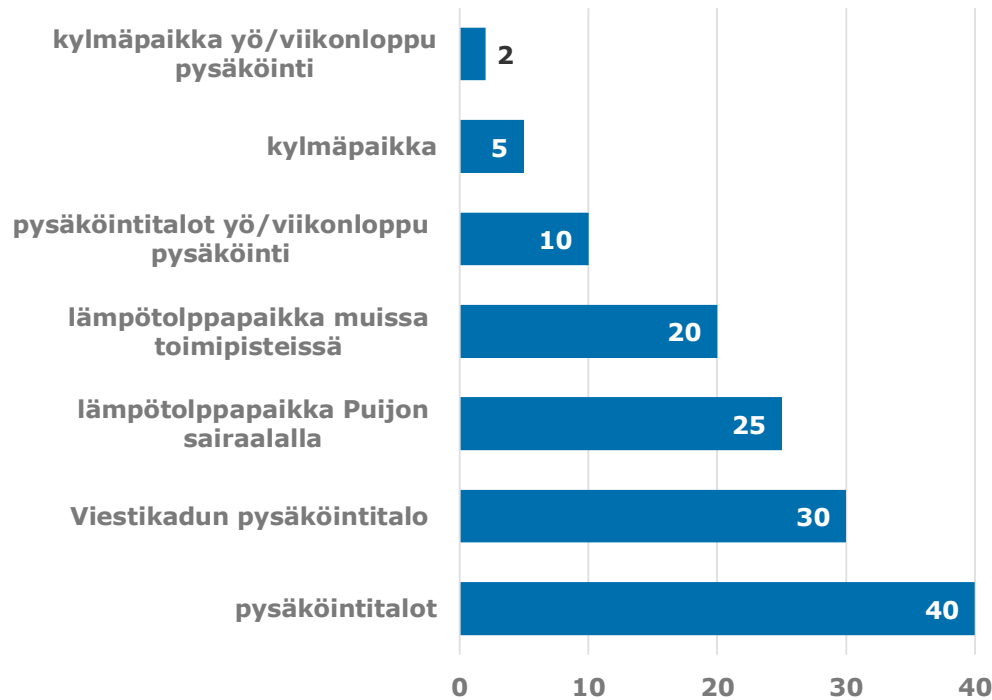
- Vanhanaikaisten pysäköintitelineiden korvaaminen runkolukittavilla malleilla kaikkialla sairaala-alueella, myös alatasen lukitussa pyöräparkissa.
- Lisää pysäköintiä erityisesti Sädetalon ja Sädeparkin väliselle alueelle pukuhuoneisiin johtavien sisäänkäyntien läheisyyteen.
- Enemmän katoksellisia pyöräpysäköintipaikkoja:
 - Kaarisairaalan ja pysäköintihallin lähistölle sekä
 - rakennuksen 4 eteen.
- Enemmän lukittuja ja katettuja pysäköintialueita pyörille, esimerkiksi lähemmäs Kaarisairaala.
- Pyöräpysäköintimahdollisuus pesäpallostadionille liityntäpysäköintiä varten.

Pukuhuonetilat

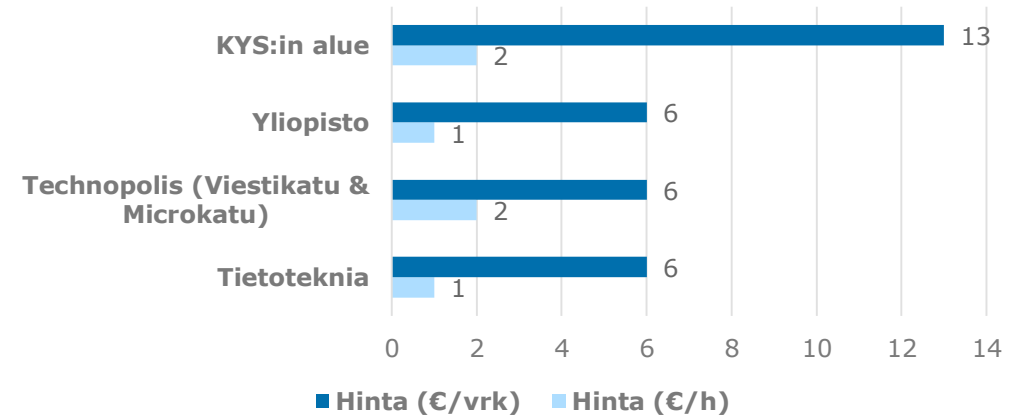
- Sädeparkista on pitkä matka pukukopille ja sieltä osastolle.
- Pukuhuonetilat ovat ahtaat - vastakkaisten kaappien välillä on alle metri tilaa.
- Pukukaapit ovat liian pienet. Lisäksi kypärän säilyttäminen pukukaapin päällä on kielletty, samoin kenkien säilyttäminen kaapin alla.
- Erittäin moni totesi, että kuivauskaappeja ei ole riittävästi.
- Suihkutiloja ei ole riittävästi ja ne ovat kuluneet ja likaiset. Suihkuissa ei ole saippuaa tai saippuatelineitä. Lisäksi esimerkiksi apteekin alapuolella olevia suihkutiloja käytetään varastona.
- Työasuautomaatteja toivotaan enemmän. Lisäksi niitä toivotaan lähelle pukuhuoneita.

PYSÄKÖINNIN HINTA PYSÄKÖIJÄLLE PUIJON SAIRAALALLA

Henkilökuntapysäköinnin hinta (€/kk)

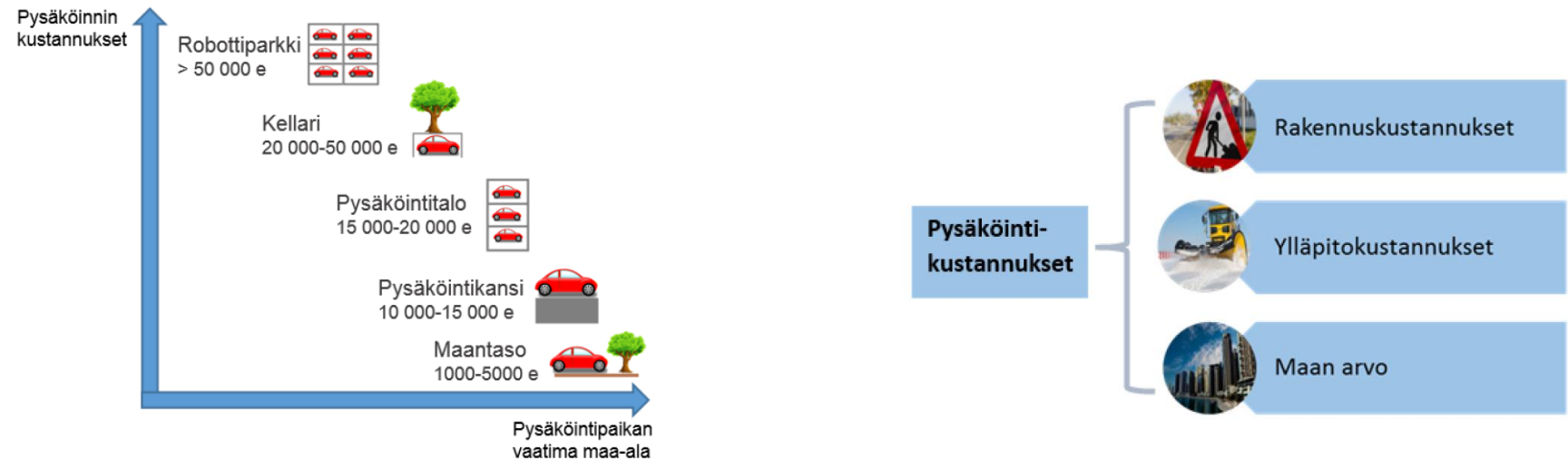
Vieraspysäköinnin hinta lähialueella

- Yliopiston alueella pysäköinti on maksullista 1.9.–31.5. arkipäivisin klo 7-16. Muina aikoina pysäköinti on maksutonta.
- KYS:in pysäköinti on ensimmäisen vuorokauden jälkeen 6 €/vrk, kuten muualla lähialueilla.

PYSÄKÖINNIN HINTA KIINTEISTÖN OMISTAJALLE NYKYISIN (1/2)

- Pysäköinnin (auto ja pyörä) järjestämisen kustannukset koostuvat rakennuskustannusten lisäksi ylläpitokustannuksista sekä maapohjan arvosta.
- Pysäköintikustannuksissa ei yleensä huomioida vaihtoehtokustannuksia, eli maan vaihtoehtoisesta käytöstä aiheutuvia kustannuksia ja tuloja. Käytännössä pysäköintialueiden rakentamisen myötä menetetään tuloja, jos pysäköinnin rakentamisen sijaan voitaisiin myydä tai vuokrata rakennusoikeuksia tai rakennuttaa vuokratuottoa tuottavia liiketiloja.
- Seuraavilla sivuilla on esitetty esimerkkilaskelmia pysäköinnin järjestämisen hintatasosta ilman maan arvon kustannusta.

PYSÄKÖINNIN HINTA KIINTEISTÖN OMISTAJALLE NYKYISIN (2/2)

Alla olevassa taulukossa on laskettu investointikustannukset, mikäli pysäköintialueiden P2 & P3 autopaikkoja vastaava määrä eli yhteensä 370 autopaikka sisältävä pysäköintikokonaisuus rakennettaisiin uudelleen joko maan päälle pysäköintikenttänä, pysäköintilaitoksena tai vaihtoehtoisesti pyöräpysäköintinä lukittaviin sisätiloihin tai ulkotiloihin. Laskelmissa ei ole huomioitu maan arvon kustannuksia.

Arvio pysäköintilaitosten kustannusten tyypillisestä vaihteluvälistä, €/ap, alv=0		
	Erillinen pysäköintitalo	Kellaripysäköinti rakennuksen alla
tyypillinen alaraja	16 000	39 000
tyypillinen ylärajaja	36 000	56 000
ylärajaja	48 000	73 000

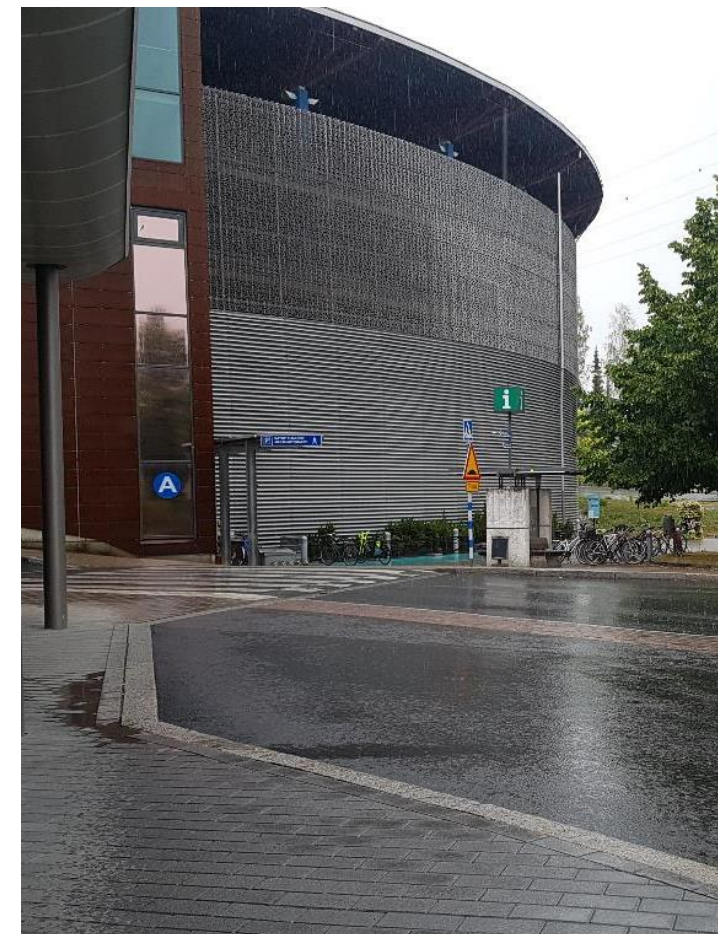
Lähde: Selvitys kaavamääräysten kustannusvaikutuksista, RAKLI 2015

	alv = 0%	Investointikustannus, €	Investointikustannus, €/paikka	poiston kesto, v	korkokanta, %	Vuosittainen kustannus (€)	Kustannus €/kk/paikka	muuta
Keskimääräisiä arvioita	Pysäköintikenttä maan päällä	370 000	1 000	10	3,5	48 000	11	
	Maanalainen pysäköintilaitos	18 500 000	50 000	30	3,5	1 172 000	264 *	*(227 €/kk/paikka huomioiden 40 % jäännösarvo)
	Maanpäällinen pysäköintilaitos	6 290 000	17 000	30	3,5	347 000	78 *	*(67 €/kk/paikka huomioiden 40 % jäännösarvo)
	Vastaava lukittava pyöräpysäköintitali	610 000*	1 500	30	3,5	38 000	7	*karkea arvio pyöräpysäköinnin vaatiman tilan perusteella
	Ulkotiloissa sijaitseva pyöräpysäköinti	56 000	150	10	3,5	600	2	

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ PYSÄKÖINNIN JÄRJESTÄMISEN KUSTANNUKSISTA

- Autojen maantasopysäköinti on suhteellisen edullista, mutta vaihtoehtokustannukset huomioiden hinta on samaa suuruusluokkaa kuin maanpäällisen pysäköintilaitoksen: Jos rakennusoikeuden hinta olisi esimerkiksi 150 €/kem²* ja kaava sallisi 5-kerroksisen rakennuksen rakentamisen, olisi yhden autopaikan varaaman maan myyntiarvo noin 23 000 euroa.
- Pyöräpysäköinnin rakentamiskustannukset ovat vain 5-10 % vastaavan autopysäköinnin järjestämisen hinnasta.
- Jos oletetaan, että yhdestä autopaikasta hyötyy kaksi säännöllistä pysäköijää, olisi autolla tulevan työntekijän kustannus työnantajalle
 - 130 €/kk tai 1 560 €/v (maalainen pysäköintilaitos) ja
 - 40 €/kk tai 480 €/v (maanpäällinen pysäköintilaitos).
- Pyörällä saapuvan työntekijän vastaava kustannus kiinteistön omistajalle on 1-4 €/kk tai 10-40 €/vuosi.
- Jos pysäköinnin kustannukset voitaisiin täysmääräisesti osoittaa käyttäjälle, tulisi työntekijöiden pysäköinnin kuukausihinnaksi määrittää 50-150 €/kk. Käytännössä tämä ei liene mahdollista tai suositeltavaakaan sairaala-alueella, jossa on merkittävästi matalapalkka-alan työpaikkoja.

→ Mitä harvemmin henkilökunta kulkee työmatkansa henkilöautolla, sitä halvemmaksi se työnantajalle tulee.

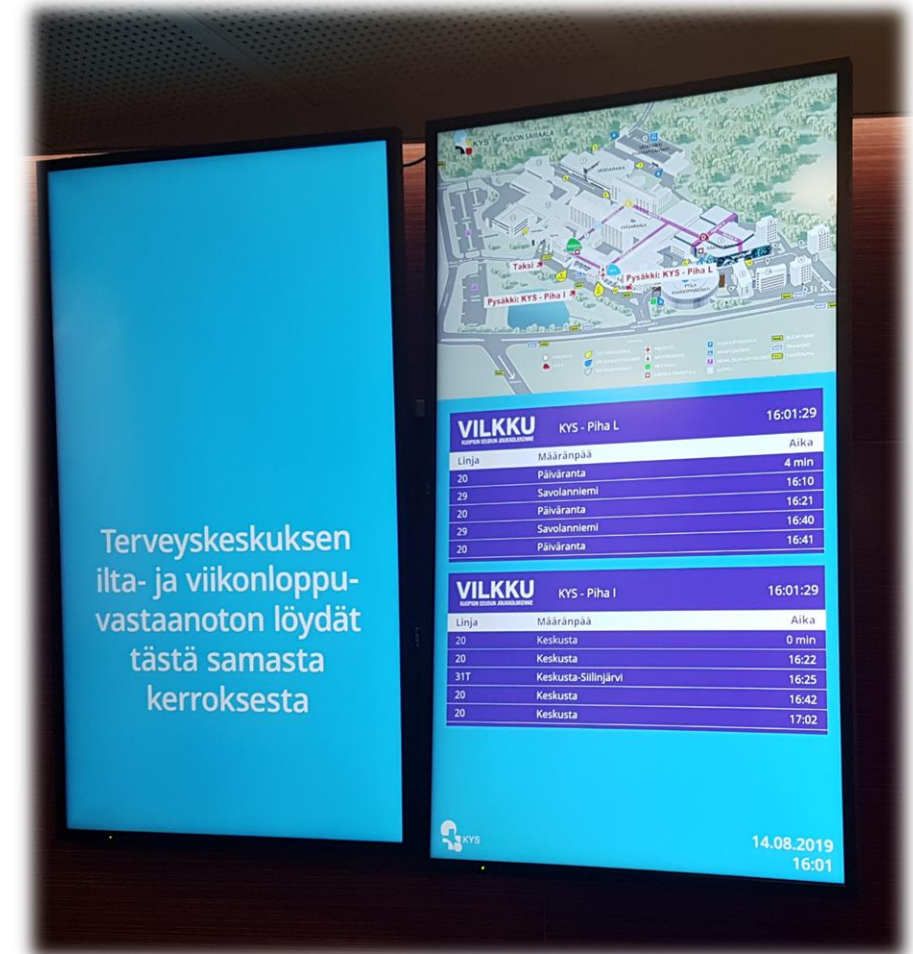

*Savilahden alueen KTY-tonttien toteutuneiden vuokrakohteiden pääoma-arvon suuruusluokka

LIIKKUMISEN OHJAUS PUIJON SAIRAALALLA NYKYISIN

LIKKUMISEN OHJAUKSEN TOIMENPITEET NYKYISIN

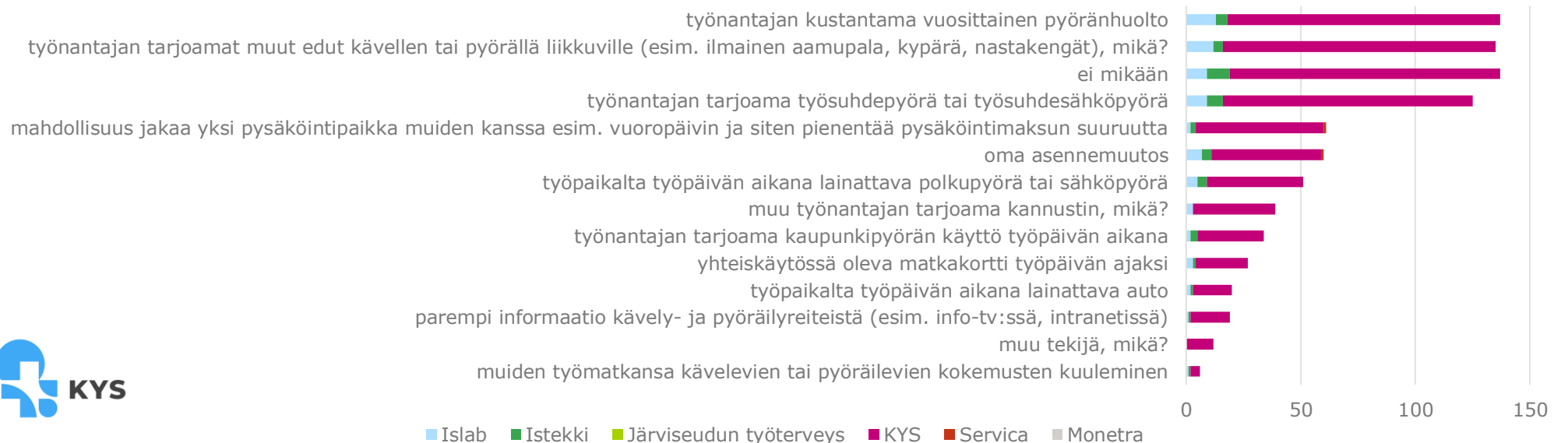
- KYS:llä ei tehdä järjestelmällistä liikkumisen ohjausta eikä siihen ole suunnitelmaa.
- Yksittäisiä toimenpiteitä on kuitenkin viimeisten vuosien aikana toteutettu, kuten
 - joukkoliikenteen infotaulujen lisääminen aulatiloihin,
 - Kilometrikisasta tiedottaminen ja siihen osallistuminen,
 - henkilöstökysely sähköautojen käytön yleisyydestä.

POTENTIAALI KÄVELYN JA PYÖRÄILYN LISÄÄMISELLE

Keväällä 2019 toteutetun kyselyn perusteella seuraavat muutokset saisivat työntekijät kulkemaan työmatkansa **kävelen tai pyörällä** nykyistä useammin:

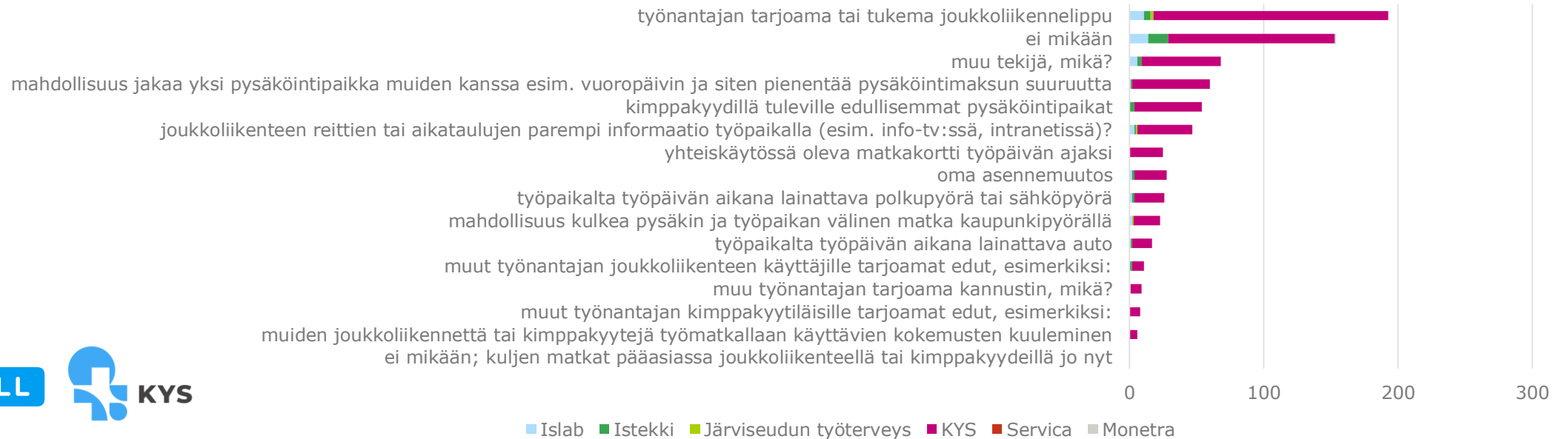
- 1) Työnantajan kustantama vuosittainen pyöränhuolto
- 2) Työnantajan tarjoamat muut edut kävelen tai pyörällä työmatkansa kulkeville
- 3) Ei mikään
- 4) Työnantajan tarjoama työsuhdepyörä tai työsuhdesähköpyörä
- 5) Mahdollisuus jakaa yksi pysäköintipaikka muiden kanssa
- 6) Oma asennemuutos
- 7) Työpaikalta työpäivän aikana lainattava polkupyörä tai sähköpyörä

POTENTIAALI JOUKKOLIIKENTEEEN JA KIMPPAKYYTIEN EDISTÄMISELLE

Keväällä 2019 toteutetun kyselyn perusteella seuraavat muutokset saisivat työntekijät kulkemaan työmatkansa **joukkoliikenteellä tai kimppakyydeillä** nykyistä useammin:

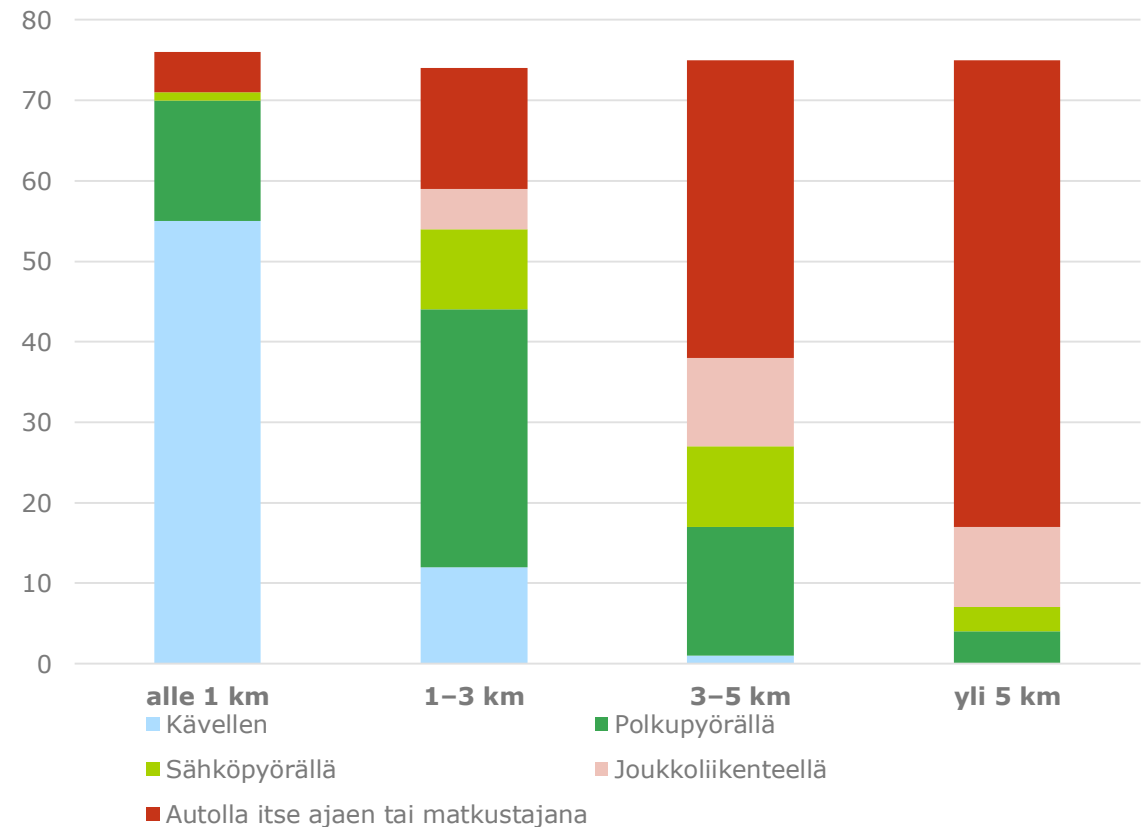
- 1) Työnantajan tarjoama tai tukema joukkoliikennelippu
- 2) Ei mikään
- 3) Mahdollisuus jakaa yksi pysäköintipaikka muiden kanssa
- 4) Kimppakyydillä tuleville edullisemmat pysäköintipaikat
- 5) Joukkoliikenteen reittien tai aikataulujen parempi informaatio työpaikalla

TYÖASIAMATKOJEN POTENTIAALINEN KULKUTAPA

- Kyselyn perusteella
 - yli 70 % vastaajista olisi valmis kävelemään tai pyöräilemään enintään 3 kilometrin pituisen työasiamatkan,
 - neljännes vastajista olisi valmis pyöräilemään myös 3-5 km pituisen työasiamatkan,
 - puolet vastaajista haluaisi käyttää autoa yli 3 kilometrin pituisilla työasiamatkoilla.

Miten kuljet tai millä tavoin voisit kulkea työasiointimatkoja?
Kulkuväline voi tässä olla oma tai lainattu.

VISIO

Puijon sairaalalle on helppoa ja houkuttelevaa saapua töihin myös muilla kulkumuodoilla kuin omalla autolla.

Työmatkaliikenne on sujuvaa, terveellistä, turvallista, ympäristöystävällistä ja taloudellisesti järkevää niin työnantajalle, työntekijöille kuin asiakkaillekin.

VISION TOTEUTTAMINEN

- Vision toteuttamiseksi määritettiin toimenpiteitä, jotka tähtäävät kestävänn liikkumisen suosion kasvamiseen ja henkilöautoilun vähenemiseen työmatkoilla. Toimenpiteet jaettiin:
 - kestävänn liikkumisen edistämiseen ja
 - pysäköintijärjestelmän kehittämiseen.
- Useat toimenpiteet vaikuttavat molempiin teemoihin: esimerkiksi pysäköinnin hinnan korotuksella voitaisiin vaikuttaa kulkutavan valintaan ja siten lisätä vapaiden autopaikkojen määrää sairaala-alueella.
- Kestävänn liikkumisen suosion kasvulla on sekä terveydellisiä, taloudellisia että ympäristöllisiä hyötyjä. Mitä vähemmän henkilökunta kulkee henkilöautolla työmatkansa...
 - ...sitä suuremmat taloudelliset säästöt työnantaja saa, sillä investoinnit pysäköintipaikkoihin pienenevät
 - ...sitä enemmän sitä enemmän henkilökunnan hyvinvointi lisääntyy niin työ- kuin vapaa-ajalla, mikä näkyy myös muun muassa sairauspoissaolojen vähentymisenä
 - ...sitä pienempi on Puijon sairaalan ympäristökuormitus.

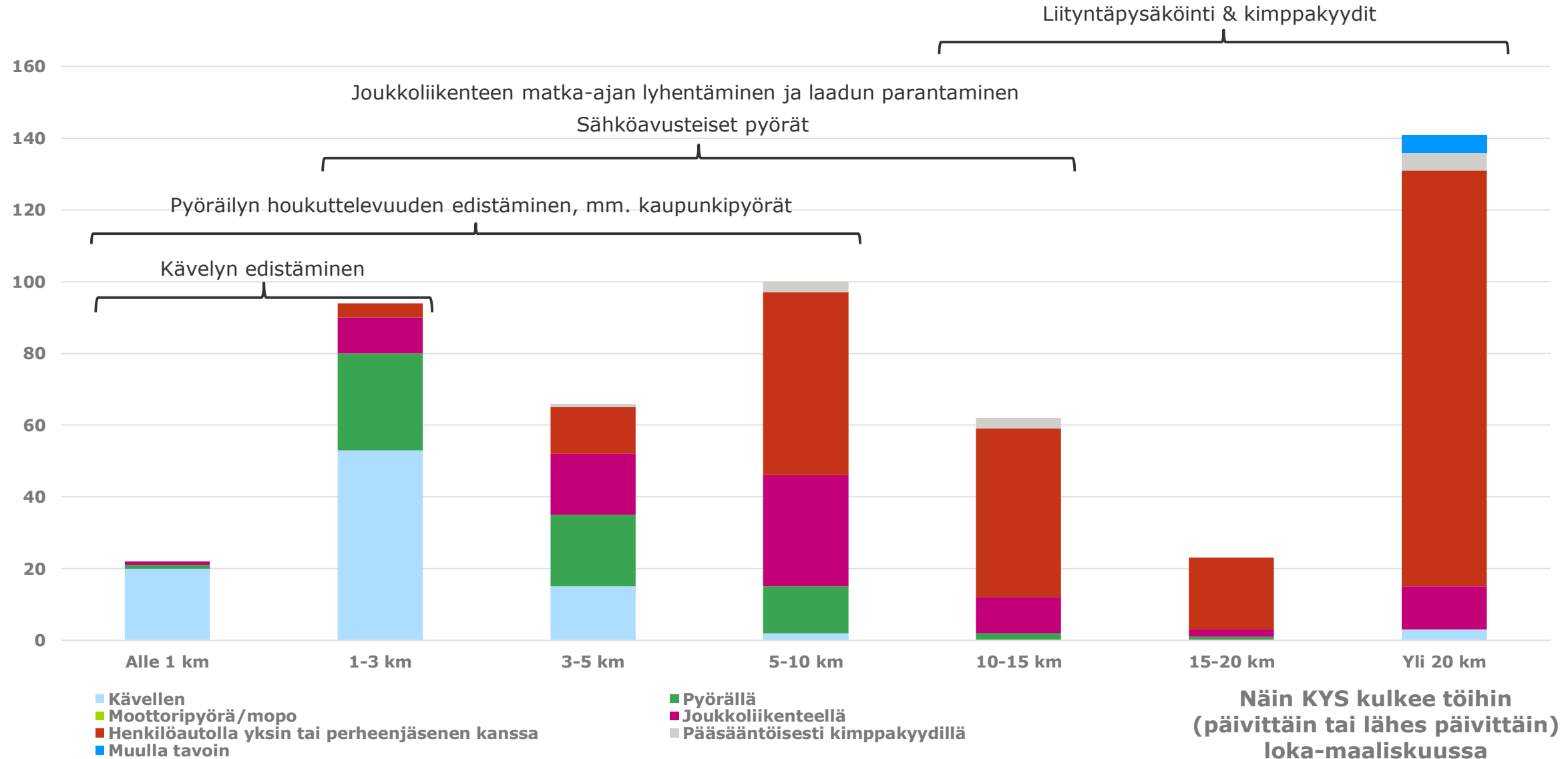
KESTÄVÄN LIIKKUMISEN EDISTÄMINEN: TOIMENPITEET

KESTÄVIEN KULKUTAPOJEN POTENTIAALI

- Puijon sairaalan työntekijöistä yli viidesosa asuu lyhyen pyöräilymatkan (alle 3 km) etäisyydellä Puijon sairaalalta.
 - Kyselyn vastausten perusteella nykyisin tämän matkan kulkee henkilöautolla kesäisin n. 4 % vastaajista.
- Lähes 70 % työntekijöistä asuu enintään 15 kilometrin päässä Puijon sairaalalta. Tämä matka olisi hyvin pyöräiltävissä erityisesti sähköavusteisella pyörällä.
 - Nykyisin tämän matkan kulkee henkilöautolla kesäisin n. 25 % vastaajista. Potentiaali sähköavusteisten pyörien lisääntyvälle käytölle on suuri.
- Laaditun kyselyn sekä työntekijöiden asuinpaikoista tehdyn paikkatietoanalyysin perusteella tunnistettiin kestävien kulkutapojen potentiaali:
 - **Noin 70 % työntekijöistä voisi saapua töihin kestävillä kulkumuodoilla.**

KESTÄVÄÄ LIIKKUMISTA EDISTÄVIEN TOIMENPITEIDEN KOHDENTAMINEN ERI PITUISILLE MATKOILLE

TOIMENPITEET: PYÖRÄILY JA PYÖRÄPYSÄKÖINTI

Kestävän liikkumisen edistämiseksi määriteltiin seuraavia toimenpiteitä:

Pyöräpysäköinnin kehittäminen

- Lämmin huoltotila pyörän huoltamiselle
- Runkolukituksen mahdollistavien pyöräpysäköintipaikkojen lisääminen erityisesti pysäköintialueilla, jotka eivät ole lukittuja.
- Lukittu pysäköintitila polkupyörille Puijon sairaalan tontin pohjoisosaan

Maksuton pyöränhuolto ja ”katsastus”

- Kahdesti vuodessa (toukokuussa ja elokuussa) tilataan ammattilainen katsastamaan halukkaiden polkupyörät. Katsastettavat pyörät voidaan merkitä esimerkiksi tietynvärisin nauhoin tai tuomalla pyörät tiettyyn tilaan.
- Katsastuksessa havaitut pienehköt puutteet korjataan.
- Palvelu on henkilökunnalle maksuton.

Sähköpyörien latauspisteet

- Lukollisen kaapin hankinta sähköpyörien lataamista varten. (Toteutetaan 2019-2020.)

Varusteiden kuivaustilojen kehittäminen

- Kuivauskaappien lukumäärän lisääminen pukuhuonetiloihin.
- Mahdollisuuksien mukaan lukittavien kaappien laajentaminen.

Pesäpallostadion

- Kameravalvottu ja lukollinen pyörätalli, jonne voisi jättää pyöränsä huoletta. Tämä oli merkittävä helpotus etäpysäköinnin kehittämiseksi pitkämatkalaisille.

TOIMENPITEET: KAUPUNKIPYÖRÄT

Kaupunkipyöräetu työntekijöille

- Selvitetään jatkossa mahdollisuutta tarjota työntekijöille etuna kaupunkipyörien käyttöoikeutta.
- Verottajan mukaan kaupunkipyörä on verovapaa henkilöstöetu, jos se tarjotaan koko henkilöstölle ja työnantaja maksaa sen suoraan palveluntarjoajalle.
- Käyttöoikeus mahdollistaisi kaupunkipyörien käyttämisen myös työpäivän aikana tehtävillä matkoilla.
- Kuitenkaan haltijakohtaista käyttöoikeutta, jota työntekijät voisivat satunnaisesti lainata, ei tällä hetkellä ole mahdollista saada Kuopion kaupunkipyöräjärjestelmään.

Kaupunkipyöräverkoston laajentaminen

- Kaupunkipyöräasemien lisääminen etäpysäköintipaikkojen yhteyteen, kuten pesäpallostadionille, sekä Alavan ja Julkulan sairaaloille. Keskustellaan uusien asemien sijoittamisesta Kuopion kaupungin kanssa.
- Tämä parantaisi etäpysäköintipaikkojen sekä eri toimipisteiden saavutettavuutta erityisesti pyörällä.

TOIMENPITEET: JOUKKOLIIKENNE

Työmatkaetu joukkoliikenteeseen

- Tarjotaan työntekijöille etuna joukkoliikennelippua varten 10 euroa / kk. Vastaava käytäntö on käytössä Kuopion kaupungilla. Työsuhdematkalipun on laskettu tuottavan välillisiä säästöjä niin paljon, että ne kattavat työsuhdematkalipusta aiheutuvat kustannukset*.
- ePassi-etu laajennetaan ePassi Flex -tuotteeksi, joka sisältää kulttuuri-, liikunta- ja työmatkaedun. Työmatkaedun voi käyttää esimerkiksi paikallisliikenteen bussilippuun. (Toteutetaan 1.1.2020.)

Joukkoliikenteen informaation parempi saavutettavuus

- Lisätään intraan tiedot reitistä ja aikataulusta.
- Lisätään intraan tiedot Waltti-kortin lataamisesta (<https://vilkku.kuopio.fi/lipputyypit-hinnat/liput-ja-matkakortit>).

Joukkoliikenteen reitistön ja aikataulujen kehittäminen

- Joukkoliikenteen kehittäminen käyttäjävirtojen mukaan (yhteistyö Kuopion kaupungin kanssa). Otetaan huomioon mm. Puijon sairaalan saavutettavuus etä-/liityntäpysäköintipaikoilta ja joukkoliikennevuorojen sopivuus työaikoihin.

*Lähde: Liikkumissuunnitelman hyödyt euroina –hanke (2017).

TOIMENPITEET: KIMPPAKYYDIT

Viestintäkanava kimppakyytien edistämiseksi

- Työntekijöille kehitetään viestintäkanava (esim. intraan), jossa kimppakyytejä voidaan tarjota ja niistä voidaan sopia.
- Kun kanava otetaan käyttöön, siitä tiedotetaan intrassa ja julistein, jotka kiinnitetään pysäköintialueilta johtaviin käytäviin. Ensimmäisen kahden kuukauden aikana kyytiä tarjonneiden tai kysyneiden kesken arvotaan palkinto, esimerkiksi lounaslippuja.
- Kimppakyytifoorumista ja muista kimppakyyteihin liittyvistä kannustimista muistutetaan vuosittain lokakuussa. Samassa yhteydessä järjestetään arvonta niiden kesken, jotka ovat kuukauden aikana tarjonneet tai kysyneet kyytiä foorumilla. Palkintona arvotaan esimerkiksi lounaslippuja.

Kimppakyytien edistäminen pysäköinnin keinoin

- Varataan Puijon sairaalan tontilta edullisempaa pysäköintiä tai kimppapysäköintipaikkoja kimppakyytiläisille
- Tunnistetaan kimppakyydeille sopivia tapaamispaikkoja ja tarvittaessa tehdään sopimuksia pysäköintialueiden omistajien kanssa.

TOIMENPITEET: PYÖRÄILYKAMPANJAT

Kilometrikisa

- Kannustetaan työntekijöitä osallistumaan Kilometrikisaan (vuosittain touko-syyskuussa).
- Osallistuneiden kesken arvotaan palkinto, esimerkiksi lahjakortti urheilukauppaan tai laajempaan kauppaketjuun, lounaslippuja, elokuvalippuja.
- Lisäksi voidaan järjestää kilpailu eri tiimien kesken.
- Lisätietoja: <https://www.kilometrikisa.fi/>

Talvikilometrikisa

- Kannustetaan työntekijöitä osallistumaan Talvikilometrikisaan (vuosittain tammi-helmikuussa).
- Viestinnässä kiinnitetään huomiota talvipyöräilyn turvallisuuteen (nastarenkaat, valot, heijastimet).
- Osallistuneiden kesken arvotaan palkinto, esimerkiksi lahjakortti urheilukauppaan tai laajempaan kauppaketjuun, lounaslippuja, elokuvalippuja.
- Lisätietoja: <https://www.kilometrikisa.fi/>

TOIMENPITEET: MUUTOS TYÖN TEKEMISEN TAVOISSA

Asiantuntijatyön rytmittäminen

- Rytmitetään asiantuntijatyötä siten, että se lomittuu muiden työvuorojen kanssa sujuvasti ja laajennetaan työaikaliukumaa. Tämä vähentää pysäköintihalleihin ja muuhun infrastruktuuriin kohdistuvaa hetkellistä painetta. Pyritään vaikuttamaan yleiseen asenteeseen, jonka mukaan klo 8 ”pitää” olla töissä.

Poliklinikoiden aukioloaikojen rytmittäminen eri aikoihin

- Mikäli poliklinikat olisivat avoinna eri aikoihin päivästä, saataisiin liikkumis- ja pysäköintipainetta jaettua pidemmälle aikavälille. Tämä parantaa pysäköintitilojen riittävyttä ja vähentää ruuhkia.
- Eri aikoina avoinna olevat poliklinikat palvelisivat työssäkäyviä asiakkaita paremmin.

Etätyöhön kannustaminen

- Kannustetaan asiantuntijoita etätöihin ja luodaan siihen mahdollisuuksia.
- Kannustetaan videokokousten hyödyntämiseen matkustamisen sijaan.
- Liikennetarpeen vähentäminen on osa kestävästä liikkumista ja vähentää pysäköintitilojen tarvetta.
- Toteutetaan etätyökampanja vuosittain syyskuussa [Liikkujan viikolla](#), erityisesti etätyöpäivänä, jolloin kannustetaan jokaista etätyöskentelyyn kykenevää työntekijää kokeilemaan etätyötä.
- Viestinnässä painotetaan vinkkejä onnistuneen etätyöpäivän jäsentelemiseen ja ergonomiseen työskentely-ympäristöön. Lisäksi kerrotaan, millaisia etuja etätyöskentelystä on työntekijälle (mm. ajan ja rahan säästyminen) sekä ympäristölle ja yhteiskunnalle (mm. vähemmän liikennettä ja päästöjä).

TOIMENPITEET: LIIKKUMINEN TYÖPÄIVÄN AIKANA

Työasiapyörät lyhyille työmatkoille

- Hankitaan yhteensä 9 kpl sähköavusteisia polkupyöriä, joita henkilökunta voi lainata työpäivän aikana tehtäville lyhyille työmatkoille.
- Työasiointiin käytettävien pyörien kannattaa olla sähköavusteisia, sillä ne madaltavat kynnystä tehdä työmatka pyörällä: Kevyesti poljettava pyörä soveltuu useimmille työntekijöille ja sähköpyörällä voi kulkea matkan hengästymättä ja hikoilematta. Sähkökäyttöisten pyörien edut korostuvat Kuopion mäkisessä maastossa. Sähköpyörä on mahdollista hankkia myös tavarapyöränä, jonka avulla työvälineistön kuljetus on helpompaa.
- Pyörät sijoitetaan seuraavasti: Puijon sairaala 3 kpl, Julkula 3 kpl, Alava 3 kpl.
- Puijon sairaalalla polkupyörät sijoitetaan pysäköintihalliin ja niiden käytöstä kirjataan ohjeet intraan.
- Työasiapyörien käyttömahdollisuudesta muistutetaan kahdesti vuodessa, toukokuussa ja syyskuussa.

Yhteiskäyttöautojen hankinta

- Hankitaan 2-4 yhteiskäyttöistä henkilöautoa.
→ Ensisijaisesti psykiatrian pisteisiin.
- Kun työpäivän aikana tarvittava auto on lainattavissa työpaikalta, ei auton tarve pakota valitsemaan henkilöautoa kodin ja työpaikan väliselle matkalle.
- Autojen käyttömahdollisuus voidaan jakaa (tarvittaessa vain iltaisin) myös muiden Savilahden toimijoiden kanssa, mikä vähentää niistä aiheutuvia kustannuksia.
- Yhteiskäyttöautojen käyttömahdollisuudesta muistutetaan kohderyhmää vuosittain marraskuussa.

YHTEISTYÖSSÄ MUIDEN TOIMIJOIDEN KANSSA EDISTETTÄVÄT TOIMENPITEET

Monipuolisten palveluiden tuominen Puijon sairaala-alueelle

- Palveluita ovat mm. päiväkotia, R-kioski, eri yritysten pakettiautomaatit (nykyisin sairaalalla on Postin pakettiautomaatti), Waltti-kortin latauspiste.
- Sairaalan yhteydessä olevat palvelut mahdollistaisivat asioinnin jo lähtöpisteessä, jolloin kotimatkan varrella ei tarvitsisi poiketa erikseen asioille. Tämä vähentää liikennetarvetta ja antaa työntekijöille mahdollisuuden valita kulkutapansa vapaammin.
- Waltti-kortin latauspiste voitaisiin toteuttaa esimerkiksi automaattina tai mahdollisesti sairaalan tiloihin sijoittuvan R-kioskin yhteyteen. Yhteistyö R-kioskin kanssa on ns. valmis konsepti ja lähtökohtaisesti helpoin toteuttaa. Waltti-kortin latauspisteiden yhteyshenkilöinä Kuopion kaupungilla ovat joukkoliikennesuunnittelija ja joukkoliikennepäällikkö.

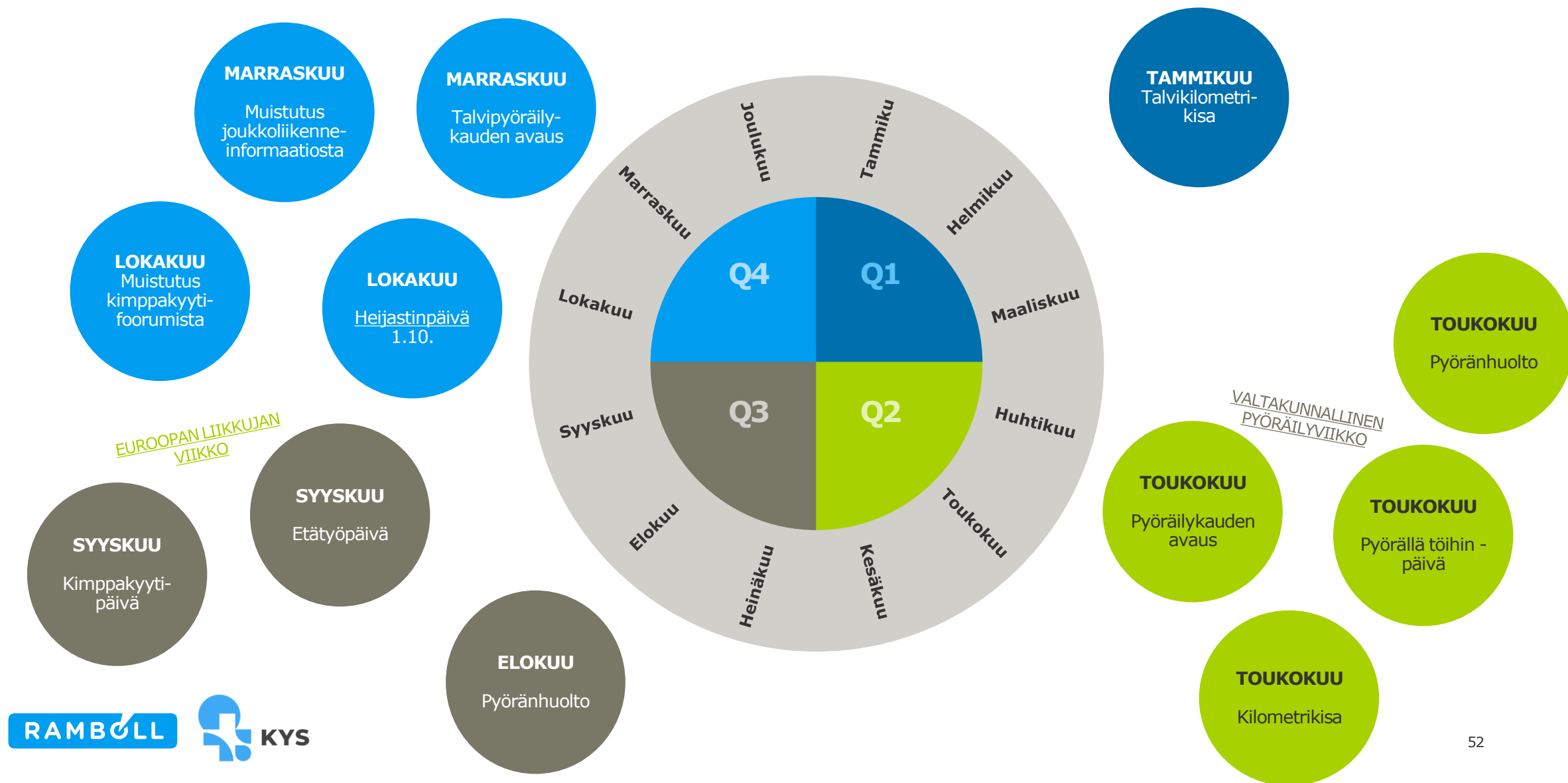
Ruokakauppojen ns. ruokakassipalveluiden ja kotiinkuljetuspalveluiden markkinoiminen työntekijöille

- Aloituskampanjan sopiminen yhteistyössä yrityksen kanssa?
- Ruokakaupassa käynti on suurin yksittäinen syy auton käyttämiseen työmatkalla. Ruokatarvikkeiden kotiinkuljetus tai KYS:n alueella sijaitseva noutopiste vähentäisi tätä tarvetta.

ETÄTYÖ - KAMPANJAKORTTI

- Esimiesten kanssa käydään keskustelua etätyöskentelyn lisäämisestä:
 - Korostetaan, että etätyön tekeminen on sallittua ja suositeltavaa, jaetaan onnistuneita esimerkkejä, vaihdetaan ajatuksia, tuodaan esille omia mietteitä ja pelkoja sekä saadaan vinkkejä siihen, miten etätyötä kannattaa johtaa.
 - Keskustelun tueksi voidaan järjestää workshoppeja, joissa esimiehet pohtivat, miksi etätyöhön tulisi kannustaa ja miten työtapoja tulisi kehittää, jotta etätyö olisi mahdollisimman sujuvaa.
- Varmistetaan, että teknologiset ratkaisut kannustavat etätyön tekemiseen.
- Käännetään ajatusmalli: Sen sijaan, että työntekijöiden tulisi perustella, miksi heidän tulisi saada tehdä etätyötä, esimiehen tulee perustella, miksi etätyö ei ole mahdollista hänen tiimissään.
- Lisätietoja: [Etätyössä turvallisesti](#), Työturvallisuuskeskus
- Etätyön kampanjapäivänä (Liikkujan viikko syyskuisin) kannustetaan työntekijöitä kokeilemaan etätyötä. Viestinnässä painotetaan seuraavia asioita:
- Mitä hyötyä etätyöstä on
 - Saat lisää vapaa-aikaa, kun työmatkaan kuluvan ajan voi käyttää muuhun tekemiseen, esimerkiksi liikuntaan, kunnon yöuniin tai yhteisiin hetkiin läheisten kanssa.
 - Mikäli tavallisesti kuljet työmatkasi autolla, vähennät ympäristön kuormitusta, kun työmatkat jäävät tekemättä.
 - Saat työskennellä rauhassa ilman hälyä ja keskeytyksiä.
 - Saat sujuvammin yhdistettyä työnteon ja yksityiselämän.
- Vinkit etätyöntekijälle
 - Luo itsellesi rauhallinen paikka työnteolle. Sovi pelisäännöt muun perheen kanssa, jotta saat keskittyä työntekoon.
 - Kiinnitä huomiota työpisteen ergonomiaan. Valitse hyvä työtuoli ja varmista erilaisilla korokkeilla näytön ja näppäimistön sopiva korkeus.
 - Muista liikkua ja vaihtaa asentoa usein päivän aikana.
 - Vedä selkeä raja työn ja vapaa-ajan välille.
 - Muista pitää lounas- ja kahvitaurot.

LIKKUMISEN OHJAUksen VUOSIKELLO

PYSÄKÖINTIJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN: TOIMENPITEET

PYSÄKÖINNIN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHTA

Pysäköintipaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon kulutetaan määrärahoja ja sairaala-alueen maapinta-alaa vain välttämättömin määrä:

- Sairaala-alueella varmistetaan ensisijaisesti asiakkaiden pysäköintipaikkojen riittävyys. Asiakkaiden matkat ovat epäsäännöllisiä matkoja, joihin on vaikeampaa vaikuttaa liikkumisen ohjauksen toimenpiteillä kuin säännölliseen työmatkaliikenteeseen. Tästä huolimatta myös asiakasliikenteen kestäviä kulkumuotoja pyritään edistämään ja pysäköintitarvetta vähentämään.
- Henkilökunnalle järjestetään sairaala-alueelta pysäköintitiloja niille työntekijöille, jotka eivät voi tehokkaasta liikkumisen ohjauksesta ja vaihtoehtoisten kulkumuotojen tukemisesta huolimatta saapua töihin kohtuullisella matka-ajalla muuten kuin henkilöautolla.

PYSÄKÖINTIPAikkojen Määrä

- Henkilökunnan pysäköintipaikkoja on KYS:n alueella noin 200 ap vähemmän kuin työntekijöiden kulkutapajakauman perusteella on arvioitu tarpeelliseksi. Loput pysäköinneistä sijoittuu sairaala-alueen ulkopuolelle Pesäpallostadionin, Kuopio-hallin ja Niiralan alueille.
- Henkilökunnan pysäköintikapasiteettia ei tarvitse kasvattaa, mikäli kestävien kulkumuotojen suosiota saadaan kasvatettua. Tontin nykyinen henkilökunnan pysäköintipaikkatarjonta voisi riittää, jos noin 15 % nykyisin autolla saapuvista henkilöistä siirtyisi muihin kulkumuotoihin.
- **Tavoitteeksi tulisi ottaa, että uusia pysäköintipaikkoja ei enää sairaala-alueelle tarvitse rakentaa**, sillä kestäviin liikkumismuotoihin panostaminen tulee työnantajalle edullisemmaksi kuin uusien pysäköintilaitosten rakentaminen.

PYSÄKÖINNIN HINNOITTELUMUUTOKSET

- Nykyinen 5-40 €/kk pysäköintimaksu ei ole riittävän tehokas syy siirtyä käyttämään kestäviä liikennemuotoja.
- Pysäköinnin hintajousto on tyypillisesti luokkaa -0,3. Toisin sanoen hinnan korottaminen 10 % vähentää pysäköintiä 3 %.
- Savilahden liityntäpysäköintikyselyn tulosten perusteella pysäköintimaksun korottaminen:
 - 20 eurolla vähentäisi pysäköintikysyntää vain 5 %,
 - 40 € korotus vähentäisi pysäköintikysyntää 20 %,
 - 60 € korotus vähentäisi pysäköintikysyntää 40 %.
- Suositus: Erityisesti edullisimpien pysäköintipaikkojen hintoja tulisi nostaa.

Pysäköinnin hintajousto

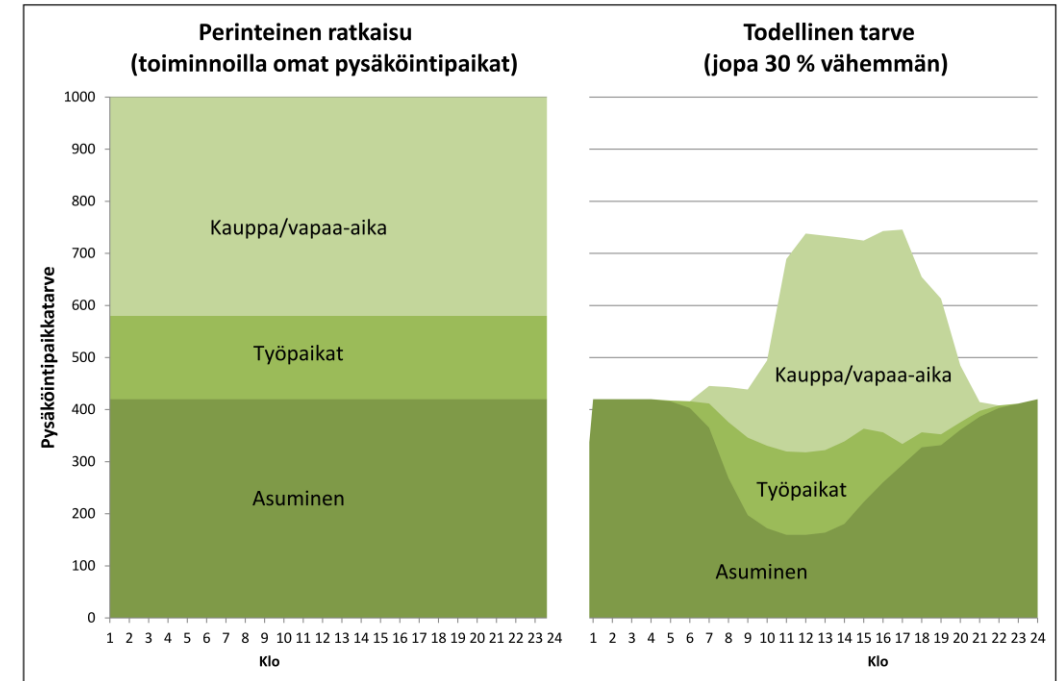
Miten pysäköinnin hinnan nosto vaikuttaa liikkumiseen ja kulkutavan valintaan?	vaihdan kulkutapaa	saa harkitsemaan kulkutavan vaihtoa	ei vaikuta kulkutapaan
1 € /päivä, 20 €/ kk	5 %	22 %	73 %
2 € /päivä, 40 €/ kk	22 %	33 %	45 %
3 € /päivä, 60 €/ kk	42 %	26 %	33 %
4,20 € /päivä, 85 €/ kk	52 %	20 %	28 %

Henkilökuntapysäköinnin hinta nykyisin (€/kk)

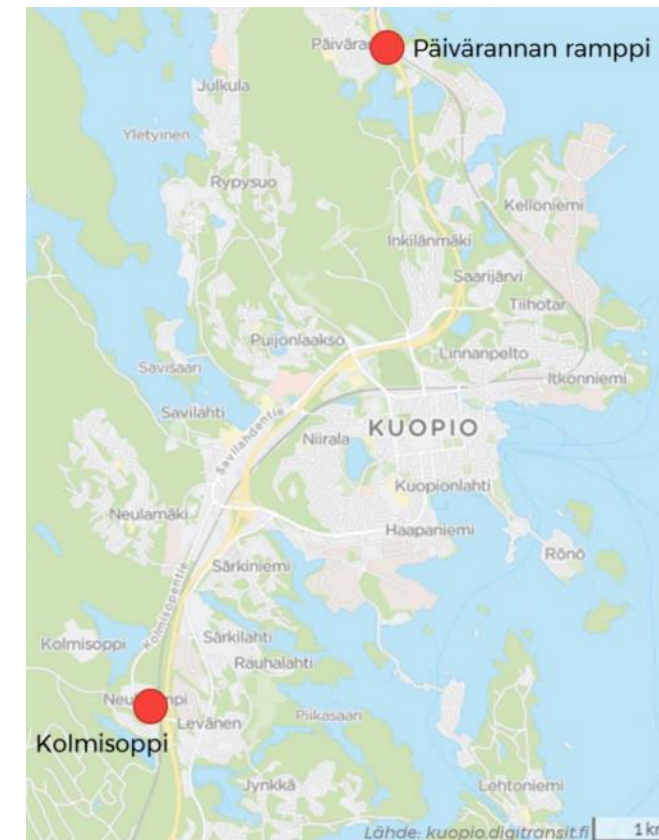
PYSÄKÖINTIPAikkojen KÄYTÖN TEHOSTAMINEN JA YHTEISKÄYTTÖ

- Pysäköintipaikkojen yhteiskäyttöisyydellä on Puijon sairaalalla ja sen ulkopuolisilla alueilla merkittävä käyttämätön potentiaali.
- Suositeltuja toimenpiteitä:
 - Nimettyjen lämpötolppapaikkojen muuttaminen yhteiskäyttöisiksi.
 - Kuukausi- ja vuosiperusteisista pysäköintioikeuksista siirtyminen vuorokausi- ja tuntiakohtaisiin pysäköintioikeuksiin. Tällöin pysäköintioikeuksia vapautuu muiden käyttöön ja työntekijä saa kustannussäästöjä käyttämättömästä pysäköintioikeudesta. Vuorokausi- ja tuntiperusteiset pysäköintioikeudet kannustavat valitsemaan kulkutavaksi muun kuin oman auton.
 - Yhteistyö Savilahti-hankkeen kanssa. KYS voisi tarjota omia pysäköintialueitaan Savilahden alueen ilta- ja yöpysäköintiin ja vastaavasti hyödyntää Savilahden alueen pysäköintipaikkoja päivisin erityisesti asuinpainotteisilla alueilla.
 - Yhteistyösopimukset Puijonlaakson asuinpainotteisten pysäköintialueiden päiväkäytöstä.

ETÄPYSÄKÖINNIN EDISTÄMINEN

- Nykyisten Pesäpallstadionin ja Viestikadun etäpysäköintialueiden houkuttelevuutta voidaan parantaa liityntämatkoja helpottamalla. Esimerkiksi jos kohteissa sijaitisi kaupunkipyöräasemat, liityntämatkan kesto laskisi noin puoleen.
- Etäpysäköintiä voidaan rakentaa myös sujuvien joukkoliikennetyhteyksien päähän kauemmas sairaala-alueesta.
 - Uusien kohteiden toteuttajana tulisi olla Kuopion kaupunki, mutta KYS voi toimia aktiivisena tekijänä etäpysäköintipaikkojen tarpeen tunnistamisessa.
 - Savilahti-hankkeen yhteydessä tunnistettiin potentiaalisiksi uusiksi etäpysäköintipaikoiksi moottoritillä pohjoisessa Päivärannan ramppi ja etelässä Kolmisoppi.
 - Kolmisopessa pysäköintialue sijaitsee moottoritien ja linja-autopysäkin välittömässä läheisyydessä. Lisäksi pysäköintialueella on kaupunkipyöräasema. Päivärantaan pitäisi rakentaa uusi pysäköintialue pysäkin läheisyyteen.
 - Joukkoliikennetarjonta Päivärannasta ja Kolmisopesta ei nykyisellään ole riittävä liityntäpysäköinnin tarpeisiin. Savilahden kehittyminen luo mahdollisuuksia tiheämmän vuorovälin joukkoliikenteen järjestämiselle.
 - Mikäli riittävää ja kustannustehokasta joukkoliikennetarjontaa ei ole tavanomaisella kalustolla mahdollista synnyttää, voi työnantaja voi selvittää point-to-point -kuljetuksien järjestämistä etäpysäköinnin ja sairaalan välillä yhteistyössä taksipalveluiden tuottajien kanssa. Liikennepalveluiden toimivuutta voitaisiin testata esimerkiksi erilaisten hankerahoitusten avustuksella.
 - Yksityisten ja yleisten pysäköintialueiden käyttö etä- ja liityntäpysäköintiin on mahdollista sopimalla asiasta tontinomistajien kanssa (esimerkiksi CM, Prisma). Sopimuksien toisena osapuolena voi olla joko KYS tai Kuopion kaupunki.

YHTEENVETO

YHTEENVETO

- Puijon sairaalan työntekijöiden pysäköintipaikkatarve on nykyisin suurempi kuin alueella on tarjontaa. Tästä seuraa:
 - kohonnut riski väärinpysäköinteihin mikä vaikeuttaa sairaalan hälytys-, huolto- ja pelastusliikennettä,
 - Aiheuttaa sairaalan lähialueille (Puijonlaakso, Niirala, Harjulan sairaala) ylimääräistä pysäköintipainetta, joka ei ole tarkoituksenmukaista ja heikentää edellä mainittujen alueiden pysäköintitarpeen tyydyttämistä
 - kohonnut riski henkilökunnan töistä myöhästymisiin silloin, kun pysäköintipaikan etsimiseen kuluu tavanomaista enemmän aikaa,
 - heikentynyt työtyytyväisyys,
 - mahdollisesti rekrytointien vaikeutuminen.
- Mikäli henkilöstön pysäköintipaikkatarpeeseen ei pyritä vaikuttamaan erilaisin kestävää liikkumista edistävin toimenpitein, pitäisi pysäköintipaikkoja rakentaa lisää - tai hyväksyä pysäköintipaikkojen vähyydestä johtuvat seuraukset.
 - Lisäinvestointien kustannukset ovat maanpäällisessä pysäköintilaitoksessa noin 20 000 euroa / pysäköintipaikka ja maanalaisessa pysäköintilaitoksessa 50 000 euroa /pysäköintipaikka.
- Kestäviin kulkutapoihin kannustaminen ja siihen investoiminen on kannattavaa taloudellisesti.
- Lisäksi kestävien kulkutapojen edistäminen:
 - parantaa henkilöstön hyvinvointia (lihasvoimaisen liikkumisen lisääntyminen ja ulkoilu työmatkoilla),
 - antaa työntekijöille paremman mahdollisuuden valita päivittäisen kulkutapansa,
 - on ympäristöystävällistä,
 - vähentää autoliikennettä sairaala-alueella, mikä tekee alueesta turvallisemman ja viihtyisämmän,
 - parantaa työnantajan imagoa ja tekee KYS:stä houkuttelevamman työpaikan.

TOIMENPIDELISTA

Kestävän liikkumisen edistämiseen tähtäävät toimenpiteet:

1. Kestävän liikkumisen edistäminen otetaan osaksi KYS:n toimintatapaa ja strategioita.
2. Hankitaan lukollinen kaappi sähköpyörien lataamista varten.
3. Järjestetään lämmin huoltotila pyörän huoltamiselle.
4. Lisätään runkolukituksen mahdollistavien pyöräpysäköintipaikkojen määrää.
5. Järjestetään lukittu pysäköintitila polkupyörille tontin pohjoisosaan.
6. Lisätään useampia kuivauskaappeja pukuhuonetiloihin.
7. Laajennetaan pukuhuoneiden säilytyskaappeja.
8. Järjestetään kahdesti vuodessa pyöränhuolto ja katsastus.
9. Selvitetään mahdollisuutta tarjota työntekijöille kaupunkipyörien käyttöoikeutta.
10. Lisätään kaupunkipyöräasemia etäpysäköintipaikkojen yhteyteen (yhteistyö Kuopion kaupungin kanssa).
11. Tarjotaan työntekijöille etuna joukkoliikennelippua varten 10 euroa kuukaudessa.
12. ePassi-etu laajennetaan ePassi Flex-tuotteeksi.
13. Kehitetään joukkoliikenteen aikatauluja ja reittejä yhteistyössä Kuopion kaupungin kanssa.
14. Perustetaan viestintäkanava kimppakyytien edistämiseksi.
15. Lisätään joukkoliikenteen informaatio intraan.
16. Lisätään Waltti-kortin käyttö- ja lataamisohjeet intraan.
17. Kannustetaan työntekijöitä osallistumaan Kilometrikisaan.
18. Kannustetaan työntekijöitä osallistumaan Talvikilometrikisaan.
19. Kannustetaan työntekijöitä etätöön tekemiseen erityisesti etätöypäivänä.
20. Vähennetään työmatkustamista hyödyntämällä videoneuvottelumahdollisuuksia.
21. Rytmitetään asiantuntijatyön alku- ja loppuaikoja.
22. Rytmitetään poliklinikoiden aukioloaikoja eri aikoihin.
23. Hankitaan työasiapyörät lainattaviksi lyhyille työasiamatkoille.
24. Hankitaan yhteiskäyttöautoja käytettäväksi työpäivän aikana.
25. Tuodaan Puijon sairaala-alueella monipuolisesti eri palveluita.
26. Tiedotetaan ruokakassipalveluista ja elintarvikekauppojen kotiinkuljetuspalveluista.

TOIMENPIDELISTA

Pysäköintijärjestelmän kehittämisen toimenpiteet:

1. Käyttäjille nimetyistä autopaikoista luopuminen
2. Kuukausihintaisista pysäköintioikeuksista siirtyminen vuorokausi- ja tuntikohtaisiin pysäköintioikeuksiin
3. Pysäköintitaksan tarkistaminen
4. Pysäköintialueiden yhteiskäyttö Savilahti/KYS
5. Pysäköintialueiden yhteiskäyttö Puijonlaakso/KYS
6. Etäpysäköinnin edistäminen: kaupunkipyöräasemat etäpysäköintikohteisiin
7. Etäpysäköinnin edistäminen: joukkoliikennetarjonnan parantaminen, esim. point-to-point -liikenne
8. Kimppakyytien edistäminen: kimppapysäköintiruudut, pysäköintitaksan alentaminen

SEURANNAN MITTARIT

Kestävän liikkumisen tilannetta työmatkoilla selvitetään vuosittain. Seurannassa käytetään seuraavaa mittaristoa:

- Kestävien kulkumuotojen kulkutapaosuus
 - Toteutetaan parittomina vuosina henkilöstölle verkkokysely jossa selvitetään:
 - Kulkutapavalinta kesällä ja talvella (huhti-syyskuu, loka-maaliskuu)
 - Onko vastaaja muuttanut kulkutapaansa kuluneen kahden vuoden aikana. Jos on, miten ja miksi.
- Yhteiskäyttöisten polkupyörien lukumäärä ja käyttökerrat/vuosi
- Yhteiskäyttöisten autojen lukumäärä, käyttökerrat/vuosi ja ajokilometrit/vuosi
- Yhteiskäyttöisten pysäköintipaikkojen määrä
- Pysäköintipaikkaa jonottavien henkilöiden määrä
- Pukukaappia jonottavien henkilöiden määrä
- Työmatkatapaturmien määrä/kalenterivuosi ja sairaslomapäivien määrä
 - Saadaan tapaturmatilastoista.
- Erilaisten liikkumisen ohjauksen toimenpiteiden määrä per kalenterivuosi:
 - Toteutettujen kampanjoiden lukumäärä
 - Toteutettujen tapahtumien lukumäärä
 - Tiedotteiden lukumäärä (intra, sähköposti, printti)
- Kilometrikisaan ja Talvikilometrikisaan osallistuneiden henkilöiden määrä ja kilpailuissa ajatut kilometrit.
- Pyöräpysäköinti:
 - Suoritetaan alkulaskenta ja tämän jälkeen seurataan vuosittain muutoksia ja tehdään tarvittaessa tarkistuslaskennat esimerkiksi 5 vuoden välein.
 - Pyöräpysäköintipaikkojen lukumäärä sairaala-alueella.
 - Runkolukittavien paikkojen osuus
 - Katoksellisten paikkojen osuus
 - Pyöräpysäköintiin osoitetut investoinnit / vuosi.

